רנה רוס פריס מציג בישראל: יצירות שמעבר לזמן בזהב 18 קראט ויהלומים נקיים.

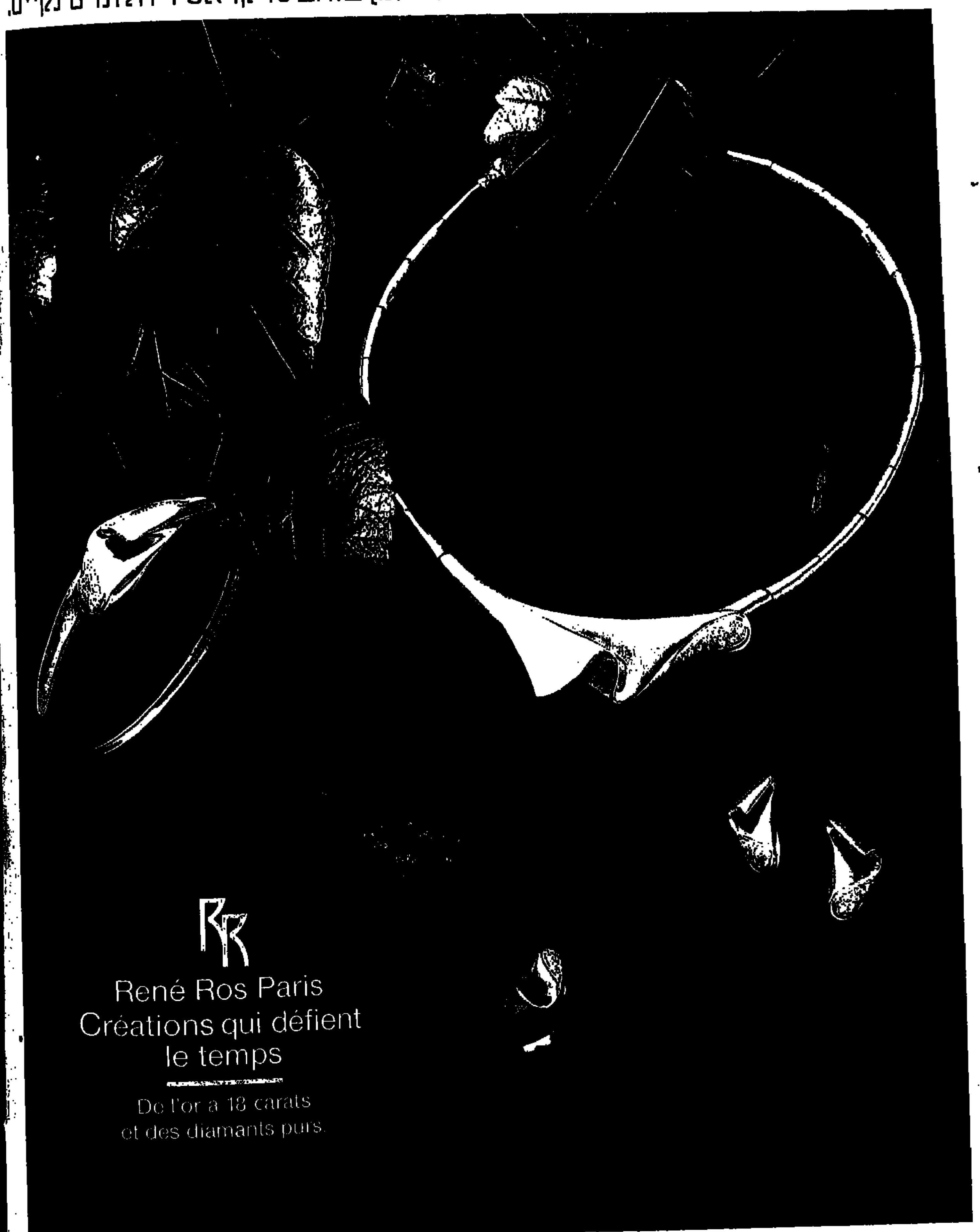

תל-אביב: דיזנגוף 98 (ליד הככר) טל. 03-246194 ירושלים: בן-יהודה 4 (במדרחוב) טל. 02-231524 חיפה: רח' הנביאים 16 טל. 04-664111
הצפון: דרך עכו 14, קרית ביאליק טל. 04-727523 טבריה: רח' הירדן פינת הבנים טל. 06-720238 חולון: סוקולוב 64 (פינת קוגל) טל. 03-5053545
אשקלון: בנין שקמים, הנשיא הראשון טל. 051-38764 ראשל"צ: רח' ז'בוטינסקי 65 טל. 03-945524 רעננה: רח' אחוזה 104 טל. 052-25455
באר-שבע: רח' הרצל 112 טל. 057-34469 אילת: מרכז מסחרי שלום טל. 059-76822 נשמח לשרתכם בימי השבוע: 9.00-20.00 וביום ו' 9.00-13.00
מכבדים כרטיסי VISA ויזה דיינרס ישראכרט במזומן או בתשלומים.

אפטר שייב "קריציה"
טובר את כל המוסכמות...

BLACK&DECKER
בלאק אנד דקר
היצרן הגדול בעולם לכלי עבודה חשמליים
נציגים בישראל: פאור הרדוור בע"מ
ניתן לרכוש ישירות במחסן המכירות הארצי
חולון - רח' הסדנה 26 איזור התעשיה, טל. 03-807711
ימי הפתיחה: בימים ראשון עד חמישי בשעות 08.00-17.00
למשלמים בתשלום אחד - 15% הנחה

6-8 תשלומים חודשיים בשקלים!

מבצע טלפון והלאן

937 השואב הזול!
שואב האבק שכבש את אירופה ואת ארה"ב! הנשק האישי בעבודות הבית. שואב אבק על מטען חשמלי ללא חוט חשמל! קל, קומפקטי, נוח ומתאים לכל הפינות בבית.
מחיר מבצע 20x6 ש"ח

H-501
מקדחה רוטטת (מטיס) 10 מ"מ, מהירות אחת 3000 סל"ד, הספק 330W בידוד כפול.
מחיר מבצע 23x6 ש"ח

H-551
מקדחה 10 מ"מ רוטטת 450W לעבודות כלליות. בורר כיוון ימני/שמאל.
מחיר מבצע 25x6 ש"ח

D-162
מקדחה 13 מ"מ רוטטת (מטיס), 2 מהירויות, 550W.
מחיר מבצע 50x6 ש"ח

מבחר מוצרים נוספים ב: 8 — 6 תשלומים
כלים לבית ולגינה, מוצרי חשמל ושואבי אבק.
כלים לבעלי מלאכה ותעשיה

DN-407
משור עצים חשמלי "12 בדור כפול, 1300W. מתאים במיוחד לכריתת עצים להסקה ולגנן התחביב. קל, נוח ובטוח בתפעול.
מחיר מבצע 80x6 ש"ח

G8400
גוזם גדר"חי (מזמרה חשמלית) בידוד כפול, אורך להב "16, הספק 400W, מעצור מיוחד לבטיחות. קל, קומפקטי ונוח לתפעול.
מחיר מבצע 65x6 ש"ח

B-102
מרסס צבע חשמלי לכל סוגי הצבע ולכל סוגי העבודות! קל, קומפקטי, נוח, מתאים לצביעת רהיטים קירות, מתכות ועוד... ולמגוון רחב של אפשרויות.
מחיר מבצע 60x6 ש"ח

למחזיקי כרטיסי ויזה וישראכרט
הזמנות ישירות בטלפון: 03-807711
(דמי אריזה ומשלוח על חשבוננו!)
למשלמים בצ'קים — פרטים בטלפון

ה ג י ע מ כ ת ב

פניול – צאצא אנוסי ספרד

■ שני הסרטים המדהימים ביופיים ותוכנם, על פי ספריו של מרסל פניול, המוקרנים עתה בבתי הקולנוע בארץ, מזכירים לי אפיזודה שהתנסיתי בה – בעקיפין – עם פניול. ערכתי ראיון עם הסופר הצרפתי האהוד ג׳וזף קסל, אחרי שהוכנס לשורת בני האלמוות כחבר האקדמיה הצרפתית (1962). ישבנו יחד באווירה נעימה בביתו הפריזאי, באחד הרחובות שמאחורי שדרות ג׳ורג׳ ה־5. קסל סיפר, שאחד משושביניו, שהמליץ על חברותו באקדמיה, היה מרסל פניול – והנקודה היהודית שיחקה בכך תפקיד. אבותיו הקדמונים היו יהודים; הוא צאצא של אנוסי ספרד, כך סיפר לקסל.

"אבל אתה יודע, מהז בוא, נלך לפגוש אותו הוא עצמו יספר לך". קם פתאום קסל ממקומו. הלכנו לקפה "פוקה" המפורסם. עלינו לקומה השניה, אך את פיונל לא מצאנו ולשווא חיכינו לו.

ותוך כדי שכתנו שם סיפר קסל – סופר, הרפתקן, טייס נועז – על ביקורו בא"י בשנות ה־20, על הספר שכתב בעקבות הביקור וסיכם כך את התפקיד העומד לפניו כחבר האקדמיה:

"סיכמנו בינינו עם פיונל ששנינו נהיה שושביניו של הרב הראשי יעקב קפלן לחברות באקדמיה. על בסיס שיוויון – מגיע גם לו. הנה הקרדינל הקתולי טיבראן הוא חבר האקדמיה, הבישוף הפרוטסטנטי בגנר גם הוא חבר האקדמיה, ולמה לא יהיה חבר האקדמיה גם הרב קפלן?"

למרסל פניול יש רק שיקול אחד נגד: חברי האקדמיה בטקסיהם לובשים מדים (ירוקים) וחרב מיטלטלת על ירכם. חרב מתאימה לקרדינל, היא מתאימה גם לבישוף, אבל לרב יהודי? – ספק אם היא מתאימה. "וזה מקור היסוסו של פניול" – אמר קסל בצחוק.

לדעת צאצא האנוסים – החרב מתאימה ליוצאי חלציו של עשיו ולא של יעקב.

תל־אביב ד.ג.

מרכזנית אבלה

■ במדור "טיפ" מ־1 בפברואר פורסם קטע העוסק בקיבוץ שריד. השליש האחרון של הקטע עוסק בקשר של מחבר הקטע עם מרכזנית הקיבוץ. רצה הגורל ודקה אחת לפני הקשר הטלפוני, נמסרה למרכזנית הודעה על פטירת אמה (כמצויין בקטע). הדבר נודע לכתבכם (לאחר כמה נסיונות נָפַל לשוחח), מפי אחות הקיבוץ, ששהתה באותן דקות עם המרכזנית, כדי לבשר לה את הבשורה. גם אם לא ידע הכתב שזו האחות ולא מרכזנית אחרת, מדוע הוא "מרבה תדהמה" ו"מתקשה להבין" לגבי "עצבים מתוחים"? קשה לאדם להבין ש"נפל" על סיטואציה מיוחדת במינהז קשה לכתב להבין כי למרות פנייתו אל גורם רשמי של קיבוץ, קרה שם משהו, המרכזנית עוד לא הספיקה לעזוב את המרכזיה – ולכן קשר טלפוני אתה היה מתוח, עצבני ורחוק מלהיות אדיב? האם הפרסום של השתלשלות העניינים הכואבת הוא ידיעה חדשותית חשובה כל־כך, שעל כל הציבור לדעת את פרטיה?

חברה של המרכזנית

קיבוץ שריד רעיה קליין

ומה עם הדתיים?

■ יפה המבצע שאתם עורכים לקוראי "גבר לעניין" להנות מסרט ללא תשלום (האחרון – "חיזור גורלי" ב־29 בינואר). אך מדוע מופלים הקוראים שומרי המסורת לרעה? מדוע מוקרן הסרט דווקא ביום שישי? אי אפשר להקרינו סתם ביום חול כדי שכל הציבור יוכל לראות ולהנות?

לפני שבועות מספר ניתנה לקוראי "סגנון" הזדמנות לחזות בסרט לא ביום ששי וזה לא פגע בשום ציבור. אני מקווה שתקחו את הערתי לתשומת לב ותאפשרו גם לציבור הדתי לקחת חלק במבצעים שאתם עורכים.

תל־אביב בתיה מסלן

■ "גבר" משיב: שעת ההקרנה נקבעה ליום שישי ב־2.30 אחה"צ. הסרט הסתיים ב־4.20. נכון שבקצת מאמץ – ואת הרי מתגוררת בתל־אביב – אפשר היה עוד להגיע הביתה לפני כניסת השבת (באותו יום – 4.51). אך לעצם טענתך – את צודקת. להבא נעשה סידורים להקדים את שעת ההקרנה.

הפרת זכויות

■ בכתבתכם "מנפץ המונופול" (15.2) סולפו כמה עובדות וברצוני לתקן:

1. התביעה שהגיש המרכז הארצי לבחינות ולהערכה נגד מר שם לוי, מבוססת על טענתנו שמר לוי ביצע העתקה מתוך הספר "בחינות קבלה פסיכומטריות לאוניברסיטאות", שפורסם ע"י המרכז, תוך הפרה בוטה של זכויות יוצרים.

2. אין כל שחר לטענה כאילו הרקע לתביעתנו הוא הגנה כלשהי על מונופול. לא התערבנו בעבר ולא נתערב בעתיד במקרים בהם לא בוצעה כל עבירה ע"י מחבי ספרים או עורכי קורסי הכנה מסחריים לחמיניהם. אין לנו כל צורך בהתערבות כזו, שכן הבחינות הפסיכומטריות הוכיחו עצמן כאמצעי הטוב ביותר לחיזוי הצלחה בלימודים אקדמיים, וההכנה אינה משנה עובדה זו.

ירושלים ד״ר מיכל בלר, מנהלת המרכז

חיי כלב

■ אתם יכולים לצחוק מאותו אדם שהציב דרישה לבעל פנסיון לכלבים בנוסח: "עליך לישון במטה עם הכלב שלי, כי כך הוא רגיל" ("גם כלב יכול להיות פנסיונר", גבר, 15.2), אבל זה לא מצחיק. זה נראה אולי כדרישה מוגזמת, אך לא בעיניו של מי שקשור נפשית לבעל חי. למקרא הרשימה של אמיר גילת, אני מבין שיש רכים כאלה, אחרת הפנסיונים לא היו פורחים.

אני יכול להבין את אותו אדם. גם אני הייתי נוהג כמוהו אילו הייתי מוסר כלבי לפנסיון.

למען האמת – מעולם לא עלה בדעתי לעשות לשלוח את כלבי אל מחוץ לבית. אני עושה את כל הסידורים שבהעדרי – ימשיך בעל החי לחיות את חייו כרגיל, כאילו לא אירע דבר.

ירושלים איפר לירון

נהיגה נכונה= טירטור נכון

■ לא מזמן סיימתי את הקורס לנהיגה נכונה. כאשר קראתי את רשימתה של טלילה בן־זכאי ("החטא ועונשו"גבר, 1.2.88) עלה בידי רעיון שמא הקורס נועד גם לטרטר אותנו, הנהגים, בנוסף לעונש שקיבלנו בעצם שלילת הרשיון והלימודים כדי לקבלו שוב.

השיעורים ניתנים בבית־ספר ביר־אליהו, במקום מרוחק מכל מקום. נאלצתי לנסוע בשני אוטובוסים כדי להגיע לבית־הספר. עד כמה שידוע לי התקיימו בעבר השיעורים בבית־ספר במרכז תל־אביב. מדוע לטרטר אותנו למקום מרוחק שהגישה אליו לא נוחה?

תל־אביב א.י.

■ לפותרי התשבצים: אנא ציינו על גב המעטפה או הגלוייה את מספר התשבץ שאת פתרונו שלחתם ל"גבר לעניין". לא נוכל לבדוק מעטפות שלא צויין עליהן מספר התשבץ.

כל הדרכים מובילות למגדל־העמק

■ אני תושב חיפה וזה שנים אני משתעשע ברעיון להציע לקרובי בחו"ל לבוא ולהשתקע במגדל־העמק. אחרי קריאת כתבתו של יצחק בךחורין "מגדל־העמק מון עמור" (גבר, 8.2.88) השתכנעתי כי אכן צדקתי בהנחתי.

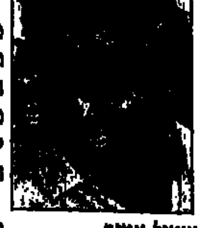

שאול עמור

שאול עמור הצליח לשקם את המקום ולהפכו לפנינה. מדיניות היד החזקה שאותה הנהיג במגדל־העמק, חיסול תרבות ה"מגיע לי", שהיתה נהוגה בימיה הראשונים של העיירה, כל אלה מצביעים על מנהיגות צעירה ונכונה. לשי מתתי – יש בארץ מנהיגים צעירים מוכשרים, שאם רק יתנו להם יד חופשית – הם עשויים להצעיד אותנו קדימה בדרך הנכונה.

רוב ימי אני בחיפה ואין זה הזמן שאעבור להתגורר במגדל־העמק. אבל לצעירים שבינינו ידוע לי מה לומר: חישבו על האפשרות לחיות במקום שבו נותנים לחיות.

ברכותי למר עמור ולמר בן־חורין שהביא את סיפור האיש והמקום בצורה עניינית.

חיפה יצחק שלבטר

גבר לעניין
גליון מס' 131
22.2.1988

גבר השבוע

4.200.000

■ מה כבר יכול לשפר את מצב רוחו של ח״כ גרשון גדות, אחרי שהפסיד לח״כ חיים קופמן במירוץ לתפקיד גזבר הסוכנות? - לזכות כמובן.

״איש השבוע״ של ״גבר״ הוא ללא ספק גדות, האיש שהטריף את המדינה בשבוע שעבר, בגלל 4 מיליון ו־200 אלף השקלים, הפרס הגדול בתולדות המדינה.

ממשלה בעמידה ביומולדת של ״מעריב״

■ אפשר היה לקיים ישיבת ממשלה בעמידה ביום ד׳ האחרון במלון ״דן״ בתל־אביב, לשם הגיעו כאלפיים מוזמנים. כולם היו בתנועה מתמדת בקבלת הפנים שערך ״מעריב״ לרגל יום הולדתו ה־40 שחל בשבוע שעבר.

הנשיא חיים הרצוג, מ״מ ראש הממשלה שמעון פרס, שרים, חברי הכנסת, תעשיינים, פירסומאים, נציגי ציבור ואורחים רבים השיקו כוסיות, פיטפטו, אולי ריכלו קצת.

מה שיצא מהערב הזה – אפשר היה לקרוא ולשמוע למחרת בעתונים או ברדיו, שכן נציגי התקשורת – אזנם היתה כרויה לכל מלה או משפט שנאמרו שם.

המלצרים ריחפו מאגף לאגף, פסנתרן וסקסופוניסט הנעימו בצלילים, המזנון העשיר היה פתוח לכולם וחבורה עליזה של פנטומימאים צעירים הישרתה מצב רוח מרומם.

בצילומים (של רובי קסטרו): ח״כ רפי אדרי עם אשתו אורקלוד (משמאל). פותח פה גדול – עזר וייצמן.

צפיר ג׳וניור לא מכיר את אבא

■ ליוני צפיר (שנתיים ותשעה חודשים), בן הזקונים של טוביה צפיר, יש לפעמים בעייה עם אבא שלו. צפיר ג׳וניור מבקר באולפני ההסרטה בהרצליה כל פעם שאביו מצטלם שם. בתוכניות האחרונות של ״ממני״ – טוביה משתתף באופן קבוע. פעם הוא מופיע בדמותו של אריק שרון, פעם הוא עושה את רפי גינת והחומוס, פעם הוא אבא אבן ופעם הוא מתפצל לשלושה אנשים: שמיר, פרס ורבין ב״מוקד״.

טוביה צפיר

יוני עם אמו יעל, שהיא גם המפיקה של טוביה, בא לראות את אבא בזמן הצילומים. פה נוצרת לעיתים בעייה: יוני לא כל כך מזהה את אביו הפרטי עם אביו התקיין הלאומי. אמא ואבא צפיר הסבירו לו שזה חלק מהמקצוע ורק אחרי שאביו הסיר מפניו את הזקן סטייל רפי גינת, וסילק את הקילוגרמים הנוספים ששמו עליו כדי שיראה כמו גינת, הקטן הבין שזה באמת אבי־מולידו.

בשבוע שעבר הגיע הקטן שוב לארץ לפני הרצליה, כדי לראות את אבא בסיום הצילומים של השיר הסאטירי אותו כתבו אפרים סידון ועוזי אסנר. הרבה הרבה שעות עבודה הושקעו בשיר אותו ראינו ביום ששי שעבר ב״ממני״. צפיר האבא, תיקי דיין, גינג׳י (שלמה גולדברג) ומשה גרשוני (המוכר כאביתר מ״קרובים, קרובים״) נזכרו בימים הטובים של ״ניקוי ראש״. ליוני צפיר לא היתה הפעם בעייה בזיהוי אביו. טוביה הופיע בתפקיד אב המשפחה שיושבת וצופה ב״שושלת״ כאשר ביתה הולך ונשרף. בתפקיד הזה הוא מכיר את אבא היטב.

יעקב הכהן

סגולה לקונגרס

■ בחודש הקרוב יתקיים ביוהנסבורג, דרום אפריקה, הקונגרס הבינלאומי ה־23 של אשפי המטבח מכל העולם.

בין 500 האשפים שישתתפו בכנס, תהיה גם קבוצה ממלונות ״דן״ ו״דן־כרמל״, ששמה לה למטרה להחדיר את ״בַּרְבָּר־הגליל״ (ברווז־בר) לתודעת האשפים בעולם.

האשפים הישראלים, סיפר בימים אלה, יוסי ברובי, מנהל מלון ״דן־כרמל״ חיפה, יגישו לעמיתיהם את הברבר כמנה עיקרית. אם אכן תנעם המנה לחיכם – אמר המנהל – תארח ישראל את הכנס הבינלאומי ה־24, שיתקיים בשנת 1992.

ראובן בן־צבי

אכזבה בלגית

■ מסתובבים בארץ ציידי סיפורים רוטטים, קשורים בנעשה בשטחים. כך גם צוות טלוויזיה מבלגיה, שחיפש בית מלאכה המעסיק ערבים, והללו נעדרים מהעבודה, וסדר החיים משובש. הצוות רצה לראיין דווקא מישהו הדובר צרפתית וכך הגיעו למוסך של פליקס זילברשטיין, באיזור התעשיה תלפיות, בירושלים.

פליקס זילברשטיין

לאחר הקדמה שכולה נימוסים, גולל איש הטלוויזיה הבלגית באוזני בעל המוסך, מה שנחוץ לו לסרט טרי, אקטואלי. גיחך פליקס. ראש צוות הטלוויזיה הבלגית במעט ונעלב. אבל בעל המוסך לא ממהר להיסטר ממנו ומציע לו: אולי תכין סרט במתכונת הפוכה מזו שתיכננת? לא הבין העתונאי מבריסל. הסביר לו פליקס: ״ראיין וצלם מה שרואות עיניך. הנה לפניך הפועלים הערבים. שוחח אתם, ביחד ולחוד. על שכר, על תנאים סוציאלים, מדוע אינם נעדרים מהעבודה אפילו יום אחד, מאז החלו התפרעויות. גם זה ׳סיפור׳, לא?״

התלבט ראש הצוות הבלגי, ״משהו״ ממה ששמע מפליקס נקלט והבין סיפור על מה שחיפש – ועל מה שמצא, בדרך מקרה, בעיר ירושלים שאינה תצוגה־לגמרי, גם אם אינה כל־כך מאוחדת.

יוסף צוריאל

אלי דריקס, כדורגלן מכבי ת״א והנבחרת הלאומית, השתתף בשבוע שעבר, לראשונה, בתצוגת אופנה של ״דלתא״, החברה המאמצת את כדורגלני מכבי. יחד עם אלי (בתמונה, משמאל) הופיע גם כדורגלן בני־יהודה בעבר, סרג׳יו הראל, אחד משלושה עולים מארגנטינה שהגיעו לארץ ואף הספיק לרשום הופעה אחת בסגל הנבחרת הלאומית. כיום משחק סרג׳יו בקבוצה ליגה א׳ הפועל פורת.

פלאי הווידאו

■ לתצוגת האופנה של גוטקס־סמש, שכל הכנסותיה (50 ש״ח כרטיס, הגרלות, אולם מלא מפה לפה) נתרמו למועצת לישראל יפה, הגיע מכרש צר לי, לא אוכל להיות נוכחת. על החתום, לאה גוטליב, שעיצבה יחד עם בתה יהודית גוטסריד את בגדי הים והחוף שהוצגו. בן־רגע החליטו פירסומאי אדמון שלא יתכן לקפח את גברת גוטליב. הוזעק צלם וידאו. בו־בערב נמסרה הקלטת לידי ארווין גוטליב, הבעל של לאה, המנהל יחד אתה את גוטקס. למחרת הוא טס לחו״ל, כמתוכנן מקודם. וגברת גוטליב יכלה לצפות בתצוגה, עוד לפני שהטלוויזיה הישראלית הספיקה לשדר אותה בארץ.

לאה גוטליב

עופר הילל

גם שלי טימן ב״שורת המקהלה״

■ כמעט כולם הגיעו בשעה היעודה לאולפני ״טריטון״ בבני־ברק. היו שם שופט השלום שלי טימן, מנכ״ל הבורסה יוסי ניצני, תת־אלוף ירמי אולמרט, עו״ד חנוך קינן וסתם חברים טובים שבאו להיות שותפים ולהוות את ״שורת המקהלה״ בקלטת החדשה של זמר ארץ־ישראל גבי ברלין. מי שהבטיח לבוא ולא בא – היה שוקי פורר, יו״ר מועצת המנהלים של ״ישראס״.

שלי טימן

מסתבר שכל האח״מים האלה אוהבים לשיר. השופט שלי טימן נוהג לשיר בחוג בכפר־סבא, ירמי אולמרט נוהג לשיר ברמת־אילן. בהזדמנות זו או אחרת – יצא להם לשיר בחברותא עם גבי, שהקלטת הראשונה שלו (״בהופעה חייה״) נקלטה יפה.

השנייה, זו שהקליט בחברת ידידיו, תצא לאור באפריל, לקראת חגיגות ה־40 של המדינה. יבקעו ממנה מחרוזות (התרנגולים וגשר הירקון), ים (בני ברמן), יווניות (כולל אריק איינשטיין וחיים משה), שירי פלמ״ח ועוד.

מ־7 עד 12 בלילה ישבו כולם ושרו ואיש לא אמר די.

משה לרר

רחל פרדמן – בנמל הבית

■ מה קונה גבר לאשה? מכונית, טבעת יהלום, מעיל פרווה... לא־עושה רושם על רחל פרדמן, אשתו של עמי פרדמן מבעלי רשת מלונות ״דן״.

אחרי ששלושת ילדיה גדלו (הבכורה בת 11) – החליטה רחל (38), הנראית כאחותם הבכירה, לפתוח עסק קטן ונשי. גם שם משגע בחרה ״קנט״ – חנות מתנות לגבר. ומה נחמד יותר כשהעסק נמצא ב״נמל הבית״ במלון ״אכדיה״.

לקוקטייל הפתיחה הגיעו יפים ויפות: השחקנים אביבה מרקס ואילי גורליצקי, מעצב האופנה עודד פרוביזור, זמירה חן; שוער נבחרת הכדורגל בוני גינצבורג, טל ברודי, מי ששם אותנו על המפה בכדורסל, מנחה תצוגות האופנה אילנה מרגלית, רעיה סבידור והדוגמנית חוה לוי בחודשי הריון מתקדמים.

נרגשת הסתובבה רחל פרדמן בין אורחיה, בשמלה שחורה קצרצרה, שעיצבה עבורה דנה פלקוביץ, מסבירה למעוניינים על קופסה לסיגריות עתיקה מהמאה ה־19 או על מיתקן מצופה כסף וזהב לחימום כוסית הקוניאק, מתנות לגבר המפונק ולבוס שמזכירתו חפצה ביקרו.

דליה פלג

■ קרח זה גברי ■ כשנשאלה ד״ר תמר ברגר על תרופות להצמחת שערות, בעת סיור עתונאים שנערך במפעל כ.צ.ט. בקרית־מלאכי, השיבה: ״אותי לימדו שקרחות הן עדות לגבריות. לא מבינה מדוע צריכים תרופות לשיער״...

(רימונה שיף)

״הכרעות גורליות״

■ ספר בשם זה, פרי עטו של פרופ׳ יהושפט הרכבי, ראה אור לפני שנה וחצי, ובו הוא תובע להכריע למען נטישת כל השטחים, כדי להבטיח את יהודיתה של המדינה היהודית.

יהושפט הרכבי

הכרעות גורליות, או לפחות הכרעה גורלית, תהיה השנה בבחירות של נובמבר. למערכת הבחירות יגייסו שתי המפלגות הגדולות את כל הכוחות, וינהלו קרב על כל קול. בין היתר יתנהל גם קרב על התיכוניסטים, שלראשונה ישתתפו בבחירות הללו, בהנחה שהקרב בזירה הזו עשוי להכריע את גורל המערכה.

עתה שוקלים במפלגת העבודה להיעזר בספרו של הרכבי, לפתות בקרב התיכוניסטים ההולכים השנה לבחירות. זאת על פי הצעתו של חבר המרכז ירון רן, שיעץ למזכ״ל עוזי ברעם להיעזר בספר זה כדי להמחיש בפני הנוער את חומרת הבעייה הדמוגרפית. רן המליץ בפני המזכ״ל לרכוש עשרות אלפי עותקים של ״הכרעות גורליות״ ולהפיצו חינם אין כסף בקרב השמיניסטים.

״הספר הזה צריך להיות התנ״ך של המצביע הצעיר״, אמר רן למזכ״ל, ושמע כי הרעיון בהחלט מתקבל על הדעת.

מנחם רהט

לו גוסט, מרוח כולו ב״אהבה״. צילום: רפי דיין.

״נשר הברזל״ עשה אהבה

■ הקצין והג׳נטלמן, לו גוסט, לא ביזבז זמנו בישראל לריק. הוא היה עסוק כהסרטת ״נשר הברזל״, נשא אשה, ראה משחקי כדורסל, היה אורח כבוד פה ושם, וגם עשה אהבה, כמובן מהסוג שאשתו הטרייה התירה לו לעסוק בה.

לא נמתח אתכם יותר על המידה. מרוכר בקו חדש של מוצרים קוסמטיים, הנושא את השם ״אהבה״. הבוץ הסמיך והשחור של ים־המלח, העשיר בחומרים כימיים שונים, משמש בסיס לקו מוצרים שלם של ״אהבה״ ובעוד חברי הקיבוצים שסביב ים־המלח שוברים לעצמם את הראש כיצד להפיצו בארה״ב – בא להם הגואל ברמותו של לו גוסט, שניסה והתאהב. מיד זומנה פגישה בינו לבין תמי ינקלביץ׳, מנהלת השיווק של החברה והסיכום היה שלו יקח עמו בשובו לארה״ב כמה מן המוצרים, להפיצם בין חבריו, שחקני אלופת הכדורסל ״לוס־אנג׳לס לייקרס״ ושחקני קולנוע שונים.

טיפול ראשון עבר גוסט בים־המלח וכל כך התאהב במוצר עד שביקש לחזור על הטיפול, הפעם בסוויטה שלו בבית־מלון תל־אביב. ואם לזה לא תקראו אהבה, אז למה כן?

מקום לעשות פיפי...

■ נהגיהם של שרי מפלגת העבודה, שונאים חוק את הערבים של ימי רביעי, הערב שבו מתכנסים ״שרינו״ בביתם של פניה ושמעון פרס. גבר כבר דיווח על ימי ד׳ הללו.

השבוע, לראשונה מזה זמן רב, היתה לנהגי השרים חגיגה אמיתית. המארח, שמעון, החליט לשנות ממנהגו וזימן את הישיבה השבועית של השרים בלשכתו במשרד החוץ. לשרים אולי לא היה כל כך נוח שם, בחדרים המשרדיים, אבל הנהגים חגגו: ״סוף סוף אפשר להכין קפה מידי פעם, לא להיות חשופים לקור הירושלמי, ויש גם מקום לעשות פיפי״...

מנחם רהט

גבר

לחיות עם — להגיש בלי ה

לכתי לראות איך נראה "שובניסט וגזעני", זה שמחלק "מתכוני אורגזמות וולגריים", אותו אחד שהעיתונאי גבי ניצן העניק לו "אותו כבוד שהייתי מעניק לטעות דפוס". מצאתי גבר שמן וממושקף נשיזמת משי צהובה עם הדפס שחור, שגר קרוב לבית קברות, שונא את האוויר של תל־אביב ואומר מה שהוא רוצה עד שאשתו מצטרפת לשיחה. ואז, כשהיא אומרת לו הגע לפני שהוא עומד לספר משהו שהוא מבקש שלא יצוטט, "מנחם אל תהיה אידיוט", מנחם זילברמן משוך מחייך – ושותק.

כבר עשות ערבים, יותר ממאה, הם אצלו "ערב בלי אשתי". זה כמובן לא אומר שהיא לא שם, חלק גדול מהזמן, אבל על הבמה הוא לבד. רק הוא והקלסר, חליפה שלושה חלקים וסטנד מפרספקס שקוף. סטנד־אפ קומדי קוראים לזה של מופע, שהוא מונולוג שלפעמים הופך לדיאלוג עם הקהל, על כל נושא שהקומיקאי מרשה לעצמו לגעת בו. זילברמן, שער הערב הזה בלי אשתו, היה הילד־הרע הכי חמוד בשכונת, החוצפן הנחמד מ"חפש ת'פופס" ריתנש בראש, מצא את עצמו פתאום אויב הציבור מספר אחד, או יותר נכון, אויב הנשים מספר אחד. זילברמן לא כל כך מוטרד. בעצם, הוא די מבסוט מהרעש, רואה בזה פרסומת חינם נטו. חוץ מזה, הוא חושב שהכל טעות בסך הכל. "אנשים טועים לחשוב שזו הרצאה שמציגה נושאים מסויימים מטופלים בהומור. עד היום היתה לקומיקאי צורה מסויימת, אבל אני לא עושה תסריות ואני לובש

[..]בקות 'חפש ת'פיפס' החליטו אנשים שאפשר לעשות מזה [..]", היא מסבירה. "כשהכרתי את מנחם הוא היה כשואו [..] על ערב יחיד. לא פעם לקחתי אז בייבי סיטר והיינו [..] לפארק הירקון ושם אני הייתי המזכירה שרשמה את [..]"

[..]צם באילת זו היתה התחפשות, הייתי יוצא מהבית עם פרצוף [..] השאר, פתאום נהייתי רעיה יגלום", הוא אומר. והיא [..] "אני מאוד שלימה עם זה שרחפתי אותו לחזור. בתור [..] הוא היה מאוד מוכשר, אבל יש עוד כאלה. כקומיקאי כזה [..] – אין לו תחליף".

[..] טוען שבעצם, ההומור הזה תמיד היה שלו, אלא שפעם חליפה שלושה חלקים. כשצ'פלין משחק את היטלר, אף אחד לא טוען שהוא נאצי, מבינים שזו פארודיה. במקרה שלי שוכחים שזו פארודיה ומתייחסים לתוכן כאילו אני מביע דיעות". אבל הוא לא. "כקומיקאי, מותר לי לקום מחר בבוקר ולהגיד בדיוק ההיפך". ויש סיכוי שהוא יעשה את זה, אם הוא יחשוב שתצא מזה בדיחה טובה.

הוא ניצול מופעי צ'יצ'ולינה. כאילו לא היה די בבריחות על השכן הנשים במופע שלו שעוררו עליו זעם, תיכף אחרי בדיחות שפרה חזה שעוררו עליו זעם, רגע לפני הבדיחות על הערבים שעוררו עליו זעם, הלך והינחה את מופעי החברה של הנחש בארץ. "לו הייתי צריך לחשוב שוב אם להופיע איתה הייתי מוותר, כי קראתי את המפה בצורה לא נכונה. ראיתי בה תופעה בידורית מרשימה שרציתי להשתתף בה. חשבתי שכולם בקטע הזה איתה, אבל הסתבר שלא, שאנשים סקרנים אבל נבוכים ולא באים לראות. כקומיקאי, חשוב להיות פופולרי והיא לא הצליחה ולכן אני לא רוצה להיות חלק מזה". החשבון פשוט.

קוד ודעות פוליטיות

זילברמן בכלל סבור שהוא "מגיש את הנושאים בצורה תרבותית לפי אמות מידה תרבותיות שלי. והחומר שתפקידו להצחיק נערך יחד עם דורית, כלומר איש ואשה טיפלו בחומר יחד". דורית, הבלונדינית שאיתו, שלא רוצה שנזכיר את השתתפותה בשיחה, אומרת שהעובדה ש"מתחיל דיון אם מנחם גזעני או שובניסט, זה נסיון להבין אם יש קוד מוסרי במופע. יש לו קוד ודעות פוליטיות שגורות ("אני משנה אותן כל שבוע", הוא מסנן בדיחה מהצד), אבל זה לא משנה. צריך להבין שזה א־שוביניזם וא־גזענות, לא כן ולא לא. זה טקסט שמתייחס לקונבנציות של טקסטים. דבר והיפוכו באותו משפט, זה המסר. המסר הוא חוסר המסר, זו מורכבות לקלוט הכנים. זה גורם סיפוק אינטלקטואלי, לא רק צחוק מיידי. איכות הבדיחה נמדדת ברבדים של המשמעות בבדיחה", היא אומרת. ככה זה כשדוקטורנטית לספרות מסבירה בדיחות על נשים מכוערות ועל דוחו טופו.

"מי שוביניסט? מי גזעני?" שואל זילברמן. "למה התעוררו לצעוק על גזענות? כי זה לא מקובל להתלוצץ על ערבים על כמה. אני חושב שעצם העובדה שאני מתלוצץ עליהם, זה מוכיח שאני לא גזעני. נושא רגיש? אז מה? מה אני, פוליטיקאי? זה מצחיק – אז אני משתמש בזה". ואחרי שדורית מסבירה בערך את אותו הדבר במילים של אוניברסיטה, הוא מוסיף, כמעט כמו בפרפראזה על הבדיחה השחוקה ההיא, "יש לי הרבה מעריצים ערבים שאומרים שזה נהדר, ואני מרגיש עם זה מאוד נוח".

הערב בלי אשתו החזיר את זילברמן, קומפלט עם הדוקטורנטית לספרות ושלושה ילדים, לתל־אביב. מזגנים בבית, מזגנים במכוניות, העיקר לא לנשום יותר מדי מהאוויר המזוהם שמקשה עליו את הנשימה. ומאחורי הכל עומדת – איך לא – האשה. היא שעשתה יד אחת עם יגאל בשן, המפיק, כדי להחזיר את מנחם למרכז הארץ ולבמה. "חיינו באילת כי מנחם פרש משואו ביזנס לעולם ועד", היא מסבירה מה הם חיפשו שם. "תמיד חלמתי להיות פרש מלבין באופק", הוא אומר.

פשוט לא הבינו אותו. הטראומה הזו איכשהו נשארה איתו. "אני זוכר דיסקוטקים בנתניה שאנשים שאלו 'מה אתה מדבר'. היום אני יורד מהבמה בהרגשה שהצדק מנצח". ואחרי הצדק בא הכסף: "בזכות המופע הרווחתי השנה קרוב לרבע מיליון שקל", הוא מעיד. "וזה מאוד מפתה להמשיך, כי אני צריך הרבה כסף לשלם את המיסים".

פוחד להיות חתיך

בין כל הקורבנות שלו, מנחם זילברמן הוא אולי הקורבן המרכזי לבדיחות של עצמו. התיפקוד המיני, השומן, המראה. "מישהו החליט שכולנו צריכים להיות חתיכים. מה אנחנו, מדינה של דוגמניות? כשהייתי רזה, דרך אגב, לא הייתי חתיך". עכשיו זה ככר סיכון מקצועי מבחינתו להיות חתיך. חצי המונולוג ילך לו.

הוא לא מפחד מהיום שבו יהיה "כמו וודי אלן, שפעם היה חרשני והיום הוא כמו חביתה מאתמול, עם כל האחיות של חנה והנאו־ברגמניזם". הוא כבר מכיר, כך הוא אומר, את הדינמיקה של ההומור. פעם לא מובן, היום בשיא הפופולריות, מחר מיושן. וחוץ מזה, "אני מרגיש שאני מקדים את זמני ולכן אני מרגיש שהגיל הכרונולוגי שלי מקדים אותי. החלום שלי הוא להיות בן 50. הנעורים די בוויים בעיני. אני מרגיש בן 30־20, למרות שאני בן 40 וזה 'אמצע החיים'. למרות שאני בתחילת השליש השני, אני ילדותי, אני מתפתח לאט כי אני לא מקבל שום דבר כמובן מאליו". אם אפשר, היה רוצה להיות האיש שיגלה כמה כדאי לשים סוכר בתה.

עכשיו הוא מנגן כינור ראשון בין הזילברמנים. לפני כשנתיים, עדיין בעידן האילתי, הוא עמד צעד אחד מאחורי דורית הסופרת, חובש את כובע המו"ל שלה. כששואלים אותם היום מה עם מנחם המו"ל, הוא מתחיל בהסבר שהוא עדיין מוציא לאור חוברת פרסומית באילת, היא ממשיכה בשתיקה רועמת והוא מסיים ב"אני יודע מה לענות? בשלב זה אין לי תכניות אז אין לי מה להגיד". אין תרגום בגוף הסרט, כל פירוש הוא על אחריות הקורא בלבד.

"רוב היום אני מתקן תקלות", הוא מסביר את השיגרה הזילברמנית. "אני יוצא מהבית שש פעמים כי אני לא יכול לזכור הכל. את רוב היום אני מבלה בלחפש את התיק ולכן נוצר הרושם שאני מאוד פעיל, אבל זו טעות. הפעילות הכי אהובה עלי זו הבטלה. אני מסוגל לנוח שעות". לך תדע כמה מזה באמת וכמה הוא אומר בשביל הבדיחה. הוא מוכן לצחוק כמעט על הכל. רק נושא אחד הוא עדיין טאבו ברפרטואר שלו, והוא בדיחות על נאצים. אבל, "גם זה עוד מעט יגיע", צופה זילברמן.

בית ציוני אמריקה, יום שישי גשום אחד. האשה שכולם חושבים שנתנה לו פאס ונשארה בבית, יושבת באולם הכניסה בחצאית קצרה שחורה, עם ספר ביד, מחכה לחברים שבאו לראות את מנחם. האולם לא מלא. באיחור קל הוא עולה לבמה, מודה לאנשים האמיצים שהטריחו עצמם ובאו, למרות הגשם. ומתחיל להעליב לשמחת הנוכחים. בסוף, אחרי שעה ומשהו של דיבורים, אחרי ההפסקה, אחרי הורידה לקהל ועל הקהל, אחרי כמה המשירי אינסטנט, הוא משיב לחיים את משה מהאורנג'רה, שנוסע הפעם – לאן אם לא – לאילת, הפעם, בלי דודו טופז. ■

> ### כבר עשרות ערבים, יותר ממאה, הם אצלו "ערב בלי אשתי". זה כמובן לא אומר שהיא לא שם, חלק גדול מהזמן, אבל על הבמה הוא לבד. מנחם זילברמן.

אורית הראל
צילומים:
אידית זילברמן

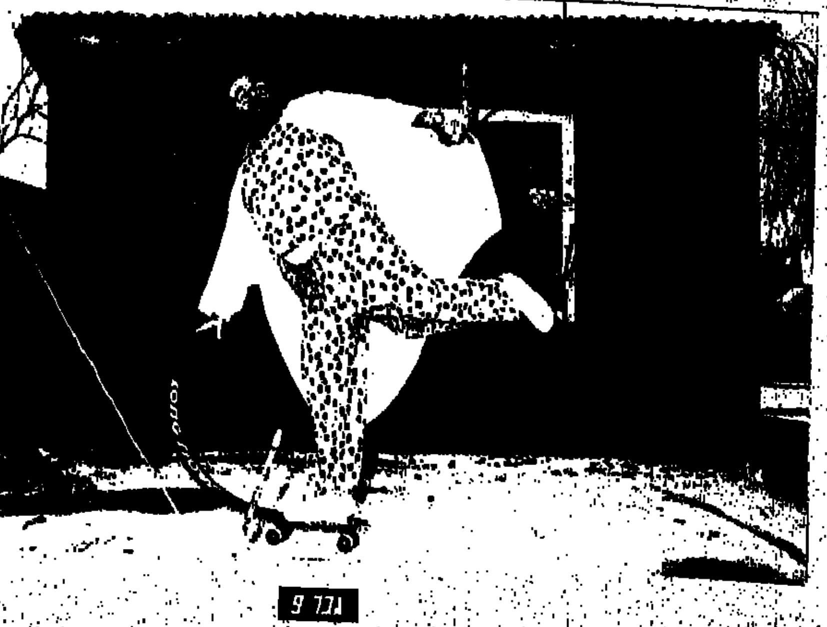

מנחם זילברמן: "באילת זו היתה התחפשות. הייתי יוצא מהבית עם פרצוף של חבר השאר ופתאום נהייתי רעיה יגלום"...

מילון

טוב לשיחות שלום

כשיבוא שלום, וגם לפני־כן, אם יהיו שיחות שלום עם מדינות ערב, זה יהיה להיט: מילון כיס אלקטרוני שיודע אלפי מלים בערבית. עברית עדיין אינו יודע המילון, אבל הוא מתרגם את כמות המילים הנ"ל מאנגלית לערבית – ולהיפך. המכשיר, פיתוח חברת Langenscheidt הגרמנית ניבנה על־ידי Sharp היפנית, מיובא לארץ על־ידי חברת אינטקו סחר בינלאומי.

המכשיר נקרא Translator 8000 כי בשפות אחרות (אנגלית־צרפתית, אנגלית־גרמנית, אנגלית־ספרדית) יש בו 4,000 מילים מכל שפה, סך־הכל 8,000 מילים בכל מכשיר. בערבית־אנגלית יש יותר, סך־הכל 11,300 מילה. למכשיר הקטן, שהוא מחשב־כיס (גם לחישובים), יש גם מקש־זכרון לשינון מילים ומקש לתידגול.

עופר הילל

ריה שם

ישר(אל)י, טרמפיסט בסין

ישרי הלפרין, כולם קוראים לו כך, אפילו ששמו ישראל, טייל שנה במזרח הרחוק. זה כמעט־שיגרתי. טייל בטרמפים. גם זה שיגרתי. טייל בסין בטרמפים וזה כבר יוצא־דופן במקצת. יליד הארץ, בוגר תיכון יהוד, צנחן מיל., בעל אזרחות כפולה וזה מה שאיפשר לו להסתובב חופשי־חופשי בסין העממית.

ישרי יודע רק עשר־עשרים מלים בסינית ואומר שהמלה הכי חשובה היא או־קיי. כל סיני, קומוניסט או לא־קומוניסט, מבין את זה. בעשר מלים אלה ובחוצפה ישראלית, הגיע לכל מקום, גם למקומות שהסינים לא אוהבים להראות לתיירים, מקומות לא־מפותחים. רוב הזמן טייל ישרי לבד, אבל לאותם חבלי־ארץ ביקש למצוא שותף. תלה מודעה באכסניה, במקום ששמו דאלי. ומי פנה אליו אם לא ישראלי־נודד אחר, יצחק גוטמן. המשיכו בשניים. טרמפים תפסו במשאיות המובילות עצים. ישרי אומר שרק אם יש אתך גם בחורות, יש גם סיכוי שג'יפ צבאי יקח אותך טרמפ. מכוניות פרטיות בסין – יוק.

שנה טייל ישרי הלפרן במזרח הרחוק – וחזר. עכשיו הוא בן 23 ולומד שנה ראשונה קולנוע באוניברסיטת תל־אביב. על־מנת לטייל בעולם לא היה נזקק לשום חסות. כדי להציג את התמונות היפות שצילם בנדודיו קיבל חסות, של קודק (הגדלת תמונות ומסגרות) ושל משרד נסיעות, גנים־טורס ברמת־גן. כך נתאפשר קיום תערוכה בבית אסיה, עד 29 בפברואר.

תהילה עופר

יום שוק בדאלי, חבל יונן, בסין העממית. צילום: ישרי הלפרן

ספר

"המזימה נגד רוג'ר ריידר"

"ניתן היה לומר כי המזימה נגד ג'פרי פאראדיין התחילה בעת ובעונה אחת עם המזימה נגד רוג'ר ריידר. לא תהא בכך טעות, אם גם משהו מן ההטעייה... אפשר לומר כי אחת המזימות התחילה כאשר ראתה שילה ריידר את אביה יוצא מבית־זה עם אשה. ויכולתם גם לומר, שהעניין כולו התחיל כשהכניסה אמאנדה ריידר את ג'פרי פאראדיין למיטתה" – כזאת נפתח ספרו המורכב של ג'וליאן סימונס הבריטי, יורשה של אגאתה כריסטי, המזימה נגד רוג'ר ריידר (אלפא/ זמורה, ביתן, 1988; מאנגלית: שרה ריפין).

רוג'ר וג'פרי גדלו יחד, האחד חזק וגדול, השני חלש ובלתי־מרשים. רוג'ר תמיד גונן על חברו החלש. לימים, הפך רוג'ר תעשיין מצליח, בעוד שג'פרי חיבר ספר כושל, שאת רוב עותקיו רכש רוג'ר כדי לחלקם לחברים. השניים אף נישאו לשתי אחיות: רוג'ר ליפה מן השתיים, ג'פרי – לאחות הכעורה. כאחד הימים מוצא ג'פרי את אשתו בזרועות רעו הטוב, מעשה שבעקבותיו שלחה האשה יד בנפשה. כפיצוי, מציע רוג'ר לבעל הקרן לעבור כשכיר בחברה שלו. ג'פרי, בלית־ברירה, מסכים.

ואז מסתבכים העניינים: אמאנדה ריידר, Femme Fatale טיפוסית, אולי צאצאית של הדוכסית הגדולה אנאסטסיה, מפתה את רעהו האפרורי של בעלה. רוג'ר יודע, אך אינו עושה דבר. בשלב מסויים, רוב הנפשות הפועלות, לרבות בתו של רוג'ר ובנו היפה של ג'פרי, ג'יימס, מתכנסות בווילה אקזוטית בספרד. קורה

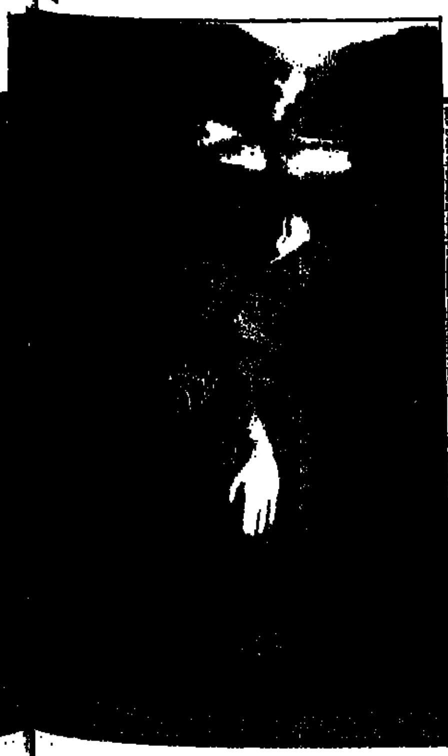

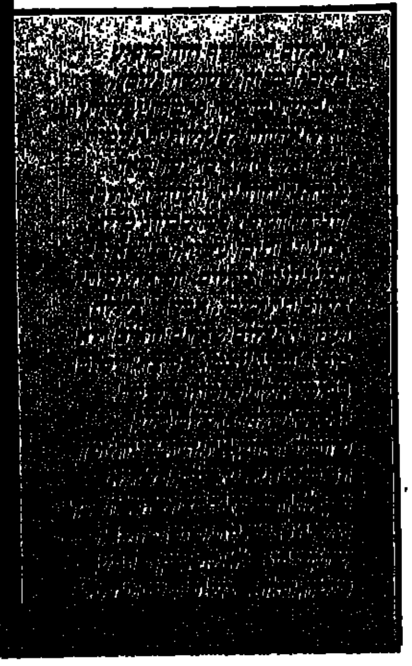

חיי שעה

מקרה מוות, ורוג'ר נעלם. מסתבר כי מוח מתוחכם מאוד פועל מאחורי האירועים; אך מי רוקם את המזימה, ונגד מי בדיוק היא מכוונת? הפתרון, כמו תמיד, לא מתברר עד לדפים האחרונים ממש.

סימונס, מחבר עלילות דם, ספר־חובה לחובבי הבלשים, אמר בשעתו: "רומן הפשע עשוי לשמש כדרך לחקור את הפסיכולוגיה של הדמויות ולומר אמירה אירונית או נוקבת על סדרי החברה". גם בספרו זה, הוא מצייר דמויות "עגולות", בעלות אופי ותכונות המייחדות אותן – עם מידה רבה של אירוניה והומור. תוך כדי נפתולי העלילה, לצד תיאור סגנוני של הקורידה ושל משחק כדורגל בין צ'לסי לארסנל, אנו מתוודעים אל השגעונות של הגיבורים. שילה ריידר מחפשת כל הזמן את "הגבר הטבעי", אך סולדת מגיהוקים ליד השולחן. ג'יימס פאראדיין מתעמק בסיפורי פשע, לצד התלבטויותיו בשאלה האם הוא הומוסקסואל. בסופו של דבר, כד כבר עם פתרון הפשע, פותר ג'יימס גם את חידת זהותו המינית – בעזרתה של שילה, כמובן.

שרית פרקול

חן המקום

מחנה המעפילים בעתלית

מחנה עתלית נבנה על־ידי הבריטים כמחנה שבויים במלחמת העולם השניה. בתום המלחמה, עם גבור תנועת ההעפלה, הוסב למחנה מעצר ל"עולים בלתי ליגאליים", כפי שנקראו המעפילים שנתפסו בלב ים או ברדתם לחוף, מהספינות הרעועות, לאחר שיט תלאות. ב־10 באוקטובר 1945 פרצו לוחמי פלמ"ח למחנה ושיחררו כ־200 מעפילים, שפוזרו בין קיבוצי הסביבה. בתום המנדט שימש מחנה עתלית לקליטת עולים ובמקדמה היה אכסניה לראשוני קיבוץ עין־כרמל, בטרם עברו למקומם הקבוע. במלחמות סיני וששת הימים הוסב המקום למחנה שבויים, בו רוכזו אלפי שבויים שנפלו בידי צה"ל.

בשנות השבעים נעזב במחנה – עד שהוכרז כאתר לאומי. העמותה לשיקום ולשיחזור מחנה המעפילים עתלית, בעזרת קרן קיימת לישראל, מקימה ומשחזרת את המחנה, על צריפיו ומיגדלי השמירה שלו. המטרה – להפוך את המקום למרכז חינוכי לתולדות ההעפלה. ניתן לבקר במקום בתאום מראש, טלפון 04-841980

כתב וצילם: ספקי

סמים

מלך האופיום השנוא

ראש כנופיית האופיום "משולש הזהב", קון־סה, שהברוֹנות האופיום שלו תומכות במספר צבאות מורדים נגד ממשלת בורמה, מותקף על־ידי הצבאות התאי והבורמזי גם יחד. הוא פוגע בשלטונות של שתי המדינות ואינו חושש לספר בגלוי לעתונאים על יכולי האופיום שלו. כוחו ועושרו של קון־סה מתאפשרים בגלל שטחי קרקע בלתי נגישים, פיקוח רופף בגבולות ושחיתות הגורמים האמורים לאסור סחר בסמים בתאילנד. הפעולות הצבאיות בגבול התאי־בורמזי, בלי להיות מתואמות, מכוונות נגד האיש השנוא על כולם.

שירות "גאמא"

קון־סה, ראש כנופיית האופיום, מחזיו צבא פרטי המגן על רשת הגידול וההברחה צילום: "גאמא"

פטנט

שעון העולם הגדול

אם אתה איש העולם הגדול ומבלה זמן רב בנמלי תעופה – זה, מין הסתם, ציוד הכרחי עבורך: שעון זמן־העולם של סייקו. יותר משעון; הוא משמש גם כמפת העולם. החלק השעוני שלו נמצא בפינה העליונה, שם מוצגת השעה והתאריך. המספר מימין מייצג את האיזור אליו מתייחסת השעה. כל שיש לעשות הוא לגעת באצבע באחד מהאיזורים על המפה, ומייד מופיעים על מסך השעון התאריך והשעה באותו איזור, מעודכנים עד השנייה האחרונה.

או אפשר להיעזר בזה בעת טיסות, או אפילו לפני שמתקשרים למישהו מצידו השני של הגלובוס, רק כדי לוודא שעכשיו זה לא יום ראשון שם, למשל. ומחוץ לזה, זה צעצוע נחמד לעיתות השיעמום. 90 דולר בארה"ב.

טל שחף

רמאות

קוריאה זה באיטליה?

לא תמיד זוכה ישראל בשבחים מאיטליה. ובכל־זאת. מכון התקנים הישראלי קיבל מכתב תודה מהמשרד לסחר־חוץ של איטליה, בו נאמר, בין השאר "יישר כוח לפעולתכם, כנגד הרמאים המייצאים נעליים מהמזרח הרחוק כנעליים איטלקיות..."

וזה מה שקרה: בבדיקה שיגרתית של "נעליים איטלקיות" במכון, נראה משהו חשוד בעיני הבודק, איש מעבדת הטכסטיל. שיטת הייצור לא התיישבה עם השיטה הנהוגה בייצור הנעליים האיטלקיות. לא התרגש ולא השתכנע האיש מהתוויות שהכריזו Made in Italy והמשיך לברוק ולחפש, עד שמצא תווית שנשכחה באחת הנעליים ועליה כתוב Made in Korea. התגלית דווחה לשלטונות איטליה שעלו בעזרת המידע על רשת הברחה של נעליים מהמזרח הרחוק שהוצגו כנעליים איטלקיות, דבר הגורם לא רק נזק כללי ליצרנים, אלא גם פגיעה במוניטין.

עופר הילל

ריכזה:
מעינה שנהר

משהו מציק? משהו מטריד?

האם יש סוגיה שמסקרנת אתכם? יש שאלה שמציקה לכם במיוחד, אך נראה שאין היא מספיק חשובה כדי שתטרידו מומחה? האם יש משהו שהייתם רוצים לדעת, אך לא היה לכם את מי לשאול? הפנו את שאלותיכם אלינו. אנחנו כבר נמצא את המומחים ונטריד אותם עד כמה שיהיה דרוש כדי לספק את סקרנותכם, כדי למצוא מענה ללבטיכם. גם אם לכם אין שום שאלה – במדור זה תמצאו תשובות לשאלות שלא שאלתם, אבל טוב שמישהו אחר עשה זאת במקומכם.

דירה. פעם כבר נכוויתי

שאלה: אני גרוש (שלום שניים אצל גרושתי). מהנישואין הראשונים יצאתי "נקי", אך חסכתי שוב וקניתי דירה. אני עומד להתחתן בשנית. לאור הנסיון שהיה לי, איך אבטיח שאשתי החדשה לא תשתלט על דירתי, במקרה שמשהו ישתבש ביחסים בינינו?

תשובה: מי שנכווה ברותחין סוחר גם מצוננין ולעתים יש לברך על כך. אכן, כדי לקדם את פני הרעה ולהבטיח לא את הדירה וכן גם את שאר זכויותיך ברכוש, כדאי – לא רק לך אלא לרוב בני ישראל הנישאים – לערוך הסכם ממון. חשוב לקיים עוד לפני הנישואין בירור כן וגלוי, בנושא הזכויות ברכוש. חשוב להגיע להסכמה. זה אולי לא כל כך נעים לדבר על נושא עדין ו"פרוזאי" כמו כסף לפני החתונה, וזה מעורר פה ושם אפילו מתח, אך כדאי "לספוג" את המבוכה ולסגור את נושא הרכוש בהסכם, כדי לצעוד

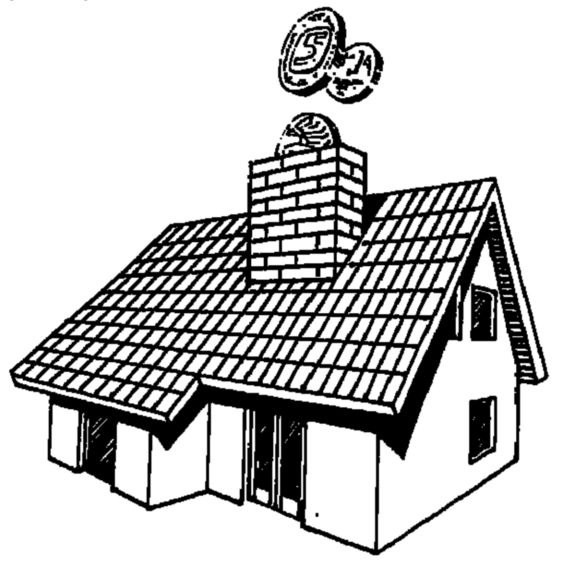

אל עבר הנשואין בביטחה. הנסיון מוכיח שהדבר מונע הרבה סיכסוכים ומחלוקות כשהנשואין באים לידי סיום.

את ההסכם יש לנסח בכתב וניתן לאשרו על ידי הרב העורך את החופה. אגב, אף אם לא תקבל את עצתי ולא תערוך הסכם ממון, הרי שדירתך מלפני הנישואין תיחשב, לפי החוק, לנכס השייך לך בלבד ולאשתך החדשה לא תהיה כל זכות בה.

דליה ברקול
משפטנית

מעבר תמלילים

שאלה: במשרדי עובדים עם מעבר תמלילים "איינשטיין". בספר ההדרכה כתוב כיצד לקבל אותיות מודגשות בקו מתחתן. מזכירתי פעלה בדיוק לפי ההוראות, אך לא הצליחה לקבל את ההדגשה. מדוע?

תשובה: קרוב לוודאי שה"אשמה" איננה במזכירה או במעבר התמלילים, אלא בצג המחשב ובכרטיס המתאם את המחשב לצג, שאיננו מסוגל להציג את האותיות המודגשות.

אך אל לך לדואג. אף אם האותיות אינן נראות מודגשות על הצג – יש להניח כי אכן תופענה מודגשות בקו, כאשר תדפיס את הטקסט במדפסת.

אם ברצונך לראות את האותיות מודגשות גם על הצג, יהיה עליך לרכוש כרטיס "מתאם־צג" נוסף. אם צג המחשב שלך איננו "דואלי", תצטרך לרכוש גם צג מתאים.

יוסי גיל,
יועץ לענייני מיחשוב, ירושלים

אזל הגז במזגן המכונית

שאלה: במכוניתי שרכשתי לפני כשנה, יש מזגן וזה אבזור חדש שלא היה לי במכוניות קודמות. שמעתי שבמזגן יש גז, האוזל לפעמים. כיצד יודעים אם הגז אזל? האם הפעלת המזגן בתחילת הקיץ, ללא הגז שבו, יכולה להזיק למכשיר? כיצד יודעים שאין כבר גז והאם בטיפולים התקופתיים במוסך שלי, יבדקו גם את תקינות המזגן?

תשובה: לפני תחילת הקיץ, רצוי להכנס למכון למזגנים ולבדוק את מערכת הצינון. שם יבדקו האם הצינורות לא נסדקו במקרה, אם יש די גז ואם המערכת פועלת כהלכה. את הבדיקה הזאת רצוי לעשות מדי שנה, לפני עונת הקיץ.

במוסך הרגיל לא נהוג לבדוק את מצב המזגן, אלא רק במכונים המיוחדים לכך. חוסר גז אינו גורם נזק למכשיר, אך פוגם ביעילותו. אם מערכת הצינון אינה מקררת עוד כמו קודם, ייתכן שחסר גז או שיש תקלה אחרת שדורשת בדיקה ותיקון.

צבי פיק,
מנכ"ל איגוד המוסכים

כמה עולה אשה בועדת?

שאלה: אני חושד באשתי שבוגדת בי, אך אין לי ודאות, ואפילו לא קצה של הוכחה. הייתי רוצה להיעזר בשירותיו של משרד לחקירות פרטיות, אך אינני יודע כיצד להתחיל עם זה וכמה יעלה לי התענוג המפוקפק?

תשובה: בשלב הראשון, תוכל להיעזר בחקירה, יחסית קצרה, שתוכיח או תאמת את חששותיך, כדי שתוכל להיות רגוע – או לא. אם יתברר שלחשדותיך יש יסוד, לפני כל פעולת חקירה נוספת יש לפנות לעורך־דין העוסק בדיני אישות. הוא יקבע מה הראיות הדרושות לך ובהתאם לכך יתכנן החוקר את מבצעי המעקב השונים.

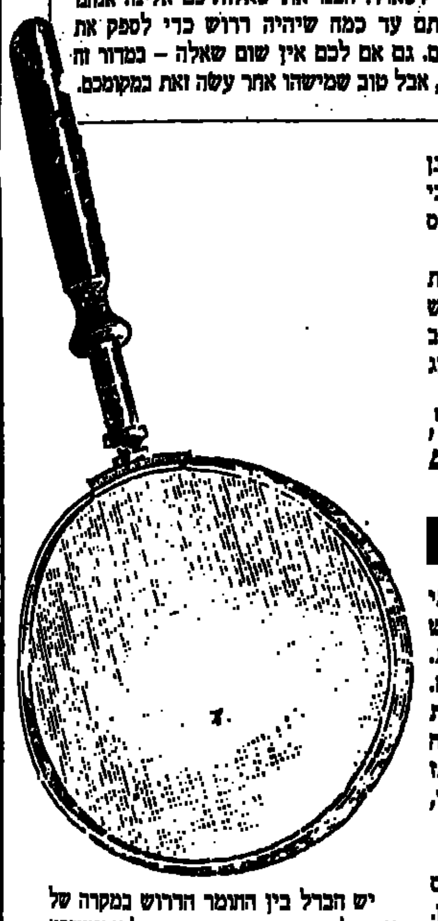

יש הבדל בין החומר הדרוש במקרה של פנייה לבית־דין רבני או פנייה לבית־משפט מחוזי. בבית־הדין הרבני עדויות אנשי החקירות צריכות להתאים למסכת העדויות שנקבעו על פי ההלכה. כך למשל, דרושים שני עדים שיהיו נוכחים בעת חשיפת הממצאים; אסור שהחקירה תתנהל בערבי־שבתות ובחגים; לא מתקבלות העדויות של חוקרת־אשה. לפעמים, לא מקבלים עדות שיש בה אופי של קבלת תשלום על בסיס הצלחה ("תקבל 10 אלפים דולר אם תביא הוכחות שאשתי בוגדת"), כי אז נוטים לראות את החוקר כאינטרסנט. בבית־משפט מחוזי אין מגבלות כאלה, אלא פועלים על פי דיני ראיות הנקוטים בחוק המדינה.

אם מדובר בתביעת גירושין – אתה יכול לפנות אך ורק לבית־הדין הרבני. אם התביעה היא מסוג אחר – שיחרור ממזונות, אחזקת הילדים, חלוקת הרכוש – אפשר להגיש אותה או לרבני או למחוזי או לשניהם במקביל. יש לזכור שברגע שנקבע דיון באחד מהם – לא ניתן להמשיך באחר.

לגבי עלות שרותי החקירה – יש להדגיש שאחד התחומים היקרים ביותר הן החקירות המבצעיות בנושאי אישות. המשרדים גובים בין 30 ל־45 דולאר לשעה פלוס הוצאות. תלוי היכן מתנהלת החקירה, בעיר, מחוץ לעיר, או בחו"ל. פחות או יותר תוכל לעשות לבד את החישוב הסופי כמה זה צריך לעלות לך.

יחיאל מור
חבר ועד איגוד משרדי החקירות

ז'אן קריסטופורי ואחרים
ציורית. צילום: גרי אברמוביץ

הגולה מפראג

ז'אן קריסטופורי, אמן צ'כי גולה, מציג בירושלים. מעריץ של קפקא, אוהב יהודים, כואב את השואה ומגיש אותה בציוריו על מגש של אהבה לקורבנות. גם חייו הם סיפור.

אורה עריף

אני לא גולה. אני חופשי. כך אומר ז'אן קריסטופורי, אמן שגלה מצ'כיה לאחר הפלישה הסובייטית ב־1968. לחירות יש משמעות עמוקה בחיי האמן, המחלק את חייו בין נורווגיה לשווייץ, שם הוא מתגורר בבית עתיק בן 17 חדרים, מהמאה ה־16.

החיים כאדם חופשי הם אולי קרן האור הקטנה, התקווה הזעירה המאירה את תמונותיו, המושפעות בעיקר עליידי הסופר הצ'כי היהודי, פרנץ קפקא. כששואלים אותו על חייו, הוא אומר: "הסיפור יתחיל ויסתיים, כנראה, בקפקא". גם בתערוכתו המוצגת בגלריה נורה בירושלים, ייחד פרק מיוחד לקפקא. פרק חשוב אחר מוקדש לשואה.

קריסטופורי אינו יהודי. מילדותו המוקדמת נתוודע ליהודים בעיירת הולדתו, מוקאצ'בו. בשנות ה־30 היתה בה גימנסיה עברית, ושמות הרחובות היו כתובים גם עברית. ז'אן הילד שימש גוי־של־שבת, והיהודים עוררו בו סקרנות עמוקה. משהתבגר החל להכיר את העולם היהודי: "הכרתי הרבה יהודים ידועים בספרות, דוגמת מקס ברוד. למדתי, דרך הספרות, על רדיפות היהודים.

הסקתי שתמיד היה מקורן – קנאה. ארח־כך כל הפוגרומים 'התנקזו' לשואה".

בתמונותיו, אתה רוצה לחבק את הילדים הקטנים עם המבט העצוב והעייף, היושבים־שרועים על מדרגות בפתחו של בית. להושיט יד לזקן הנתמך במקל ליד עגלה וסוס, מצידיו קירות אבן כבדים, יציבים, והוא נושא מגן דוד, ובדידות, ובדידות. קריסטופורי מגיש את השואה על מגש של אהבה. "אני רוצה להסביר את השואה ממבט אחר – יותר אנושי, יותר פואטי. האנשים החיים בתוך אימות היומיום, כמו טרור, חטיפות ואסונות – איבדו את הרגש".

ז'אן קריסטופורי, רעמת שיער מכסיף, עור שזוף ועיניים כחולות. 150 תערוכות יחיד בעולם ו־15 פרסים בינלאומיים עשו אותו אמן ידוע. בימים אלה היה בישראל. אייר את בינת השבוי, ספרו של ידידו אביגדור דגן. כמו הסופר הצ'כי הגולה מילן קונדרה, גם דגן מעורר בקריסטופורי רגשי הזדהות עמוקים. לדבריו, "כל אחד מהם, מאוד אופייני לזמנים שלנו. אני חש קשר חזק אליהם, מהצד האינטלקטואלי, לאחר שעברנו יחד מה שעברו כמונו עוד עשרת אלפים פליטים. קונדרה תפס את הסיטואציה של הגלות ושל החברה בת זמננו. דגן, כותב עד היום את השפה הצ'כית

בצורה כה עסיסית. הוא כל־כך אנושי. עושה טוב על הלב". באיורים הוא מביע את תחושתו, בזיקה בין איש לתרנגול, בעשב, בפרח.

בארץ ארח אותו ידיד אחר, אלכס סלובודה, המספר: "הייתי במחנות ריכוז. איבדתי את כל משפחתי. דמעותי יבשו. רק כשראיתי לראשונה סרט שעשה ז'אן על ישראל, הסטתי את פני כדי להסתיר את דמעותי".

טכניקת הציור של קריסטופורי מורכבת, ברבות מתמונותיו יש שילוב של הדפס אבן, רישום וצילום גםיחד. בסידרה "מכתבים" יש מעטפות ובולים. אשה, תמיד אותה אשה, נשקפת שלוש פעמים, בשלושה צבעים, כמו בסרט נע. "אשה מסמלת בעיני את היופי.

איני פמיניסט, אבל מאוד אוהב לשרת נשים". המסתורין לובש קירות בסידרה המוקדשת לקפקא. פני הסופר, ובעיקר עיניו, ניבטות מתוך התמונות, כדרך כלל מתוך טירה. עיניים מביעות אימה וזעם. "הפחד זה לא קפקא. זה צ'כוסלובקיה. הפחד המתקרב, הפחד המתעצם, זו היתה הסיבה העיקרית לעזיבתנו. לכן, בשבילי קפקא אינו סופר אלא נביא".

האודיסיאה שלו: משפחתו עוזבת את מוקאצ'בו כהיותו בן 15, לאחר שהסובייטים השתלטו על העיירה. הם עברו לחלק היותר חופשי בצ'כיה והנער צייר קריקטורות של סטאלין לעתון מחתרתי. נעצר וישב שבע שנים בכלא. עבר במכרה חשוך ואסרו עליו לצייר. ומשהו שלא־ייאמן: "הייתי מחדיר את העפרון לישבן ומצייר על נייר טואלט", הוא מעיד. ב־1958 השתחרר ונשא לאשה את אחות חברו, שנפטר בכלא. גוייס לצבא "בתפקיד חשוב", מטאטא רצפות. גם כששוחרר אסרו עליו לעסוק בציור ורק ב־1967 חזר ונתקבל לאיגוד האמנים. כעבור שנה כבר קיבל הזמנות לצייר עבור המימסד. אבל אז היתה הפלישה הסובייטית ששמה קץ לאביב־של־פראג וז'אן קריסטופורי גלה ממולדתו, יחד עם אשתו ובנו. צ'כוסלובקיה ניבטת רק מציוריו. ■

ידיעות מעריב — תרפ"ח — השנה הראשונה
בעריכת ד"ר ע. קרליבר
יום א' 22.2.48
4 עמודים | המערכת: תל־אביב רחוב צ'לנוב 2 טלפון 3452 4920 / המנהלה: תל־אביב דה' צ'לנוב 2 תיבת דאר 4198 | סודר בדפוס "ספר" צ'לנוב 2 / נדפס: בדפוס החדש בע"מ תל־אביב רחוב רעון 22 | העורך ד"ר עזריאל קרליבר | מחיר הגליון 10 מא"י

מאות נפגעים בירושלים

עד שעת הצהרים נמצאו 56 הרוגים ו־200 פצועים מהתפוצצות קטלנית ברחוב בן־יהודה

2 מכוניות־תובלה צבאיות גרמו להרס עצום בכל הרחוב.—נמשכת עבודת הצלה קדחתנית

לבה של ירושלים היהודית נפגע הבקר השכם בהתנקשות פצצות מתועבת שהפילה 56 חללים. פצ־ עו לפחות 200 איש וגרמה נזק חמרי הנאמד במ־ אות אלפי לירות.

שתי מכוניות־תובלה צבאיות שהוכנסו לרחוב בן יהודה ע"י אלמונים לובשי־מדים התפוצצו בשעה 6:30 בבקר וזרעו מות והורבן לאורך כל הרחוב. לפחות שני בתים נהרסו כליל ועשרות אחרים נ־

מי ומי בין הנפגעים בירושלים

עבודות ההצלה

מחזות איום

יומן המערכה

מאת ד"ר עזריאל קרליבר

דוברי אנגלית מעורבים ברצח ה־3 ליד רחובות

ערבים פוצצו בית יהודי במנשיה

חילופי יריות בין ה"הגנה" ואצ"ל תוך נסיון לשדוד את "בארקליס" בת"א

עמוקי אבל ויגון אנו מודיעים על מות אשתי, אמנו, חמתנו, וסבתנו

מרת **אסתר אברבנאל** ז"ל

לבית פנקביץ בגיל 76.

ההלויה תצא היום, י"ב אדר א' תש"ח (22.2.48) בשעה 2.30

חרב לעט

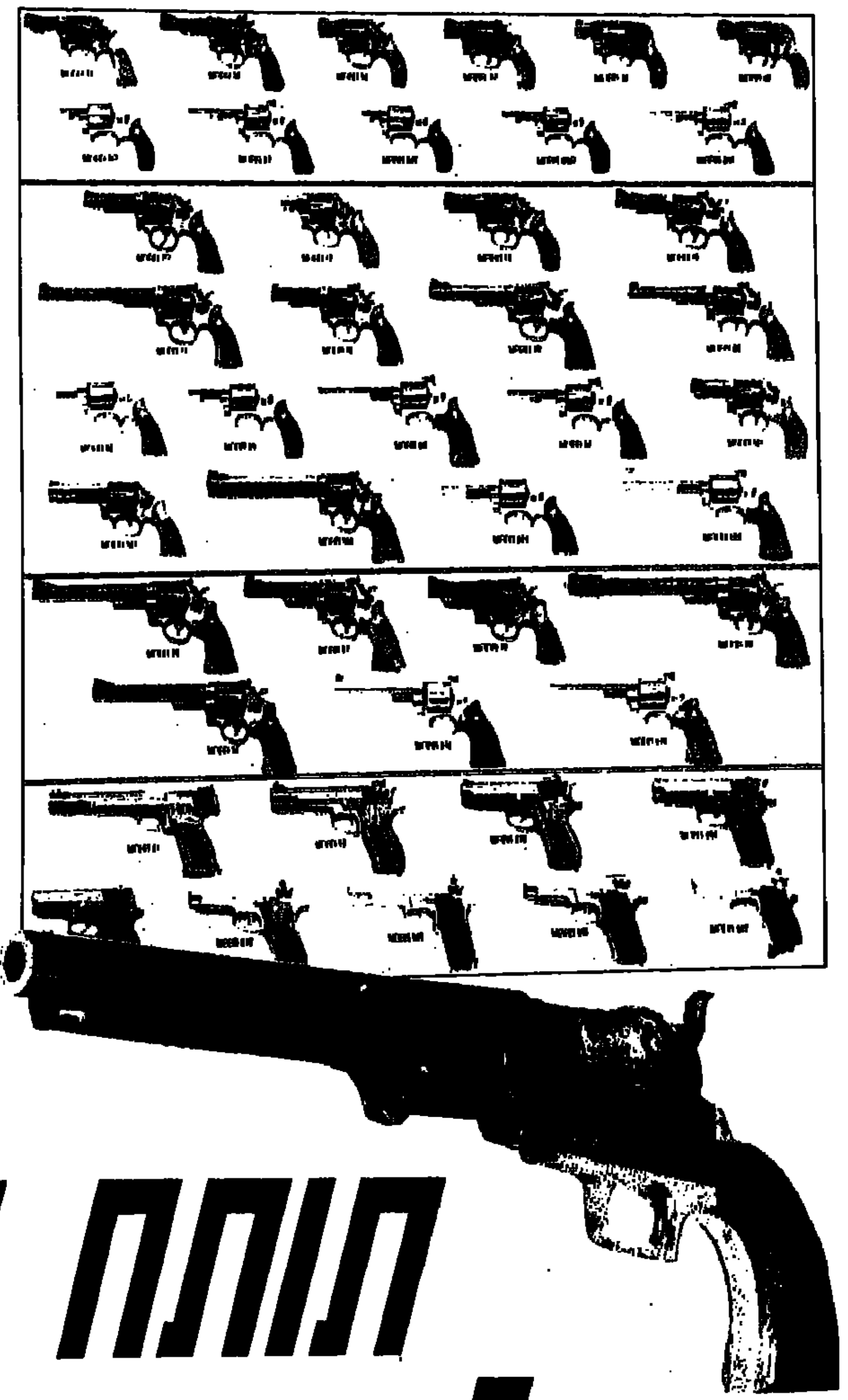

תותח בכיס

עם הספר אוחז בהרבה מאד נשק, אבל ספרים על נשק יש רק מעטים. ובכל־זאת, מדי פעם הופך מישהו את חרבו לעט – וכותב. הפעם, מה שלומדים מספר על אקדחים

אלדד זקוביץ

במדינה שלנו יש אולי יותר נשק מספרים. מכל מקום, כמעט שאין ספרים על נשק. הספר "תותח כיס", עברית־כחול־לבן בנושא אקדחים, מסב קורת־רוח. אמת, כבר פורסמו בארץ ספרים על נשק, אולם רובם עסקו בצד המעשי ובדרך־כלל היו בהם רק עצות מועילות, כיצד להשתמש בו. איש לא טרח להוציא לאור ספר עיוני, לאנשים שהנושא מרתק אותם.

על גב הספר החדש מתנוססת תמונתו של גבר משופם, תווי פניו קשוחים – יוסף בקאריה. מאחוריו 40 שנות שירות בטחוני, שראשיתו במלחמת העולם השניה, כבריגדה היהודית. מאז לא החמיץ שום מלחמה של עם ישראל. מתוך סקרנות שאינה סובלת דיחוי, פתחתי את הספר במטרה לדפדף בו תחילה. ולא חדלתי, עד שלא סיימתי לקרוא.

הידע של האיש שעל גב הספר – מדהים. יש בו סקירה על התפתחות האקדח, ניתוח תכונותיו האופייניות, מידע מפורט על דגמים נפוצים ודגמים נדירים, לאספנים. הספר מוכיח שסיפורים בנושא נשק, מרתקים לאפשרות מכל נושא אחר. לעתים קרובות אנו נתקלים בדיווחים עיתונאיים או תיאורים ספרותיים, שכותביהם מגלים בורות בכל הקשור לנשק, ובעיקר בקשור לקטרי התחמושת. עיון קצר פרק הדן בנושא זה, לדוגמה, עשוי להאיר את עיני הכותבים. אולי אז לא נראה יותר בכתובים שטויות כמו "אקדח בקוטר 0.22 מ"מ", כאשר הכוונה לחלקי־אינטש ואם מתרגמים את הנתון למילימטרים מקבלים משהו בסביבות 5 מ"מ...

בכתבי־עת המופיעים בעולם בנושא הנשק, ניתן למצוא הרבה סיפורים מעניינים, ובעצם זהו המקור העיקרי לידע שלנו. ואולם זו הפעם הראשונה שאני נתקל באוסף כל־כך מרוכז של עובדות מעניינות. לדוגמה: האם העליתם בדעתכם שמישהו היה מסוגל לייצר תחמושת מיוחדת לשימוש נגד שחורים, ואשר השימוש בה כנגד לבנים נחשב לבלתי מוסרי? ובכן, לפי הספר, יצרני האקדח וובלי 554 הבריטי (שיוצר בימי הזוהר של האימפריה), סברו שאין לגרום לאדם תרבותי פציעה חמורה, שאינה ניתנת לריפוי. לעומת זאת, השתדלו לייצר כדורים מיוחדים לשימוש נגד ילידים מתמרדים באפריקה ובהודו, כדורים שגורמים לפציעות איומות. בין היתר, יוצר הכדור שבו חומר נפץ המתפוצץ עם הפגיעה בגוף.

חלק מן הסיפורים נראים כאילו נלקחו מסידרות קומיקס. כמו הסיפור על פגישתם של באפאלו ביל ואחיו של הצאר אלכסנדר מרוסיה, הדוכס הגדול אלכסיי. הדוכס הגיע לאמריקה כדי לרכוש אקדחים עבור הצבא הרוסי. חברת סמית־אנד־ווסון גייסה למאמץ השיכנוע את איש המערב המפורסם ביותר בהיסטוריה, ביל קודי, הידוע כבאפאלו ביל. השניים יצאו לצוד בצוותא והדוכס חתם בסופו של דבר על הזמנת 15,000 אקדחים. האקדחים היו כה מעולים, עד־כי שימשו את הצבאות הלוחמים גם במהלך מלחמת העולם השניה.

סיפור מעניין אחר קשור בהפעלת אקדחים ב...קרבות אוויר. זה קרה במלחמת העולם הראשונה והמחבר מרגיש, בצדק, שאין מדובר בחטיפת מטוסים בידי טרוריסטים, אלא בדו־קרבות מן הסוג "האבירי". בשחר ימי התעופה הוגבל השימוש במטוסים למטרות סיור ותצפית בלבד. ביוזמת הטייסים שואפי הקרבות משני צידי המתרס, השתמשו בנשקם האישי, קרי אקדחים, לצליפה ביריביהם. כאשר נפוצה התופעה, נעשה נסיון להתאים את האקדחים לדרישות הקרב האווירי. בין היתר הותקנו כלובים מיוחדים, שתפקידם היה למנוע את פגיעת התרמילים הנפלטים בחלקי המטוס העדינים. והותאמו מחסניות ענק, כמו במקרה של הסאראבלום, שמחסניתו הכילה 32 כדורים. תוך זמן קצר, תפסו מקלעים מהירי־ירי את מקום האקדחים וכך ניטל אולי סממן רומנטי מקורי מקרב האוויר.

במקרים רבים הכתיבה התפתחות הטכנולוגיה את פיתוחם של כלי הנשק. דוגמה אופיינית היא פיתוח אקדח מיוחד לרוכבי אופניים. האופניים היו פופולאריים במחצית השניה של המאה הי"9, ואז נוצר צורך להתגונן מפני שודדי דרכים, ומפני כלבים, שככל הנראה תיעבו רוכבי אופניים מאז ומתמיד. הדגם הראשון יוצר בבלגיה ושמו המסחרי היה VELO-DOG REVOLVER GALAND. הקיצור VELO מייצג את המילה VELOCIPED, כינוי האופניים.

פרק אחר בספר עוסק במערב הפרוע (איך אפשר שלא להזכיר אותו). המחבר מביא את שמותיהם של השלפנים האגדיים, טובים ורעים כאחד, שהפכו את השימוש באקדח למקצוע ולאמנות. כמו המרשל בן טומפסון מאוסטין שקטל 32 איש, ביל היקוק "הפראי", שהיה מפורסם בכושר הקליעה שלו, שריף בט מסטרסון מקנזס שחיסל את בריף קסידי ואחרים, טובים כרעים. ואתם יכולים לברר באיזה נשק בדיוק השתמשו הגיבורים הנ"ל. וזיהוי שימושיו אם מצאתם בבוידעם אקדח מעניין שהיה שייך לסבא, תוכלו למצוא בספר את המידע לבירור מגילת היוחסין של הכלי. אולי הוא יקר־ערך.

לסיכום, ספר חובה לחובב הנשק הקורא עברית, אפילו אם מי שמקצועו כתיבה ועריכה עשוי למצוא בו אי־אלה מכשולי לשון. ■

הסיפורים שמאחורי הכותרות

בשעות הבוקר המוקדמות של 22 בפברואר 1948, יום חורפי צונן, היה רחוב בן־יהודה ריק מאדם, לבד מחלבן ששהביא את מנת החלב היומית ללקוחותיו. בחודש פברואר 1948 עדיין היה חלב בירושלים. שלוש המשאיות האטו את מהירותן עד שעצרו בזו אחר זו סמוך לבית וילנציק.

מנחם תלמי

הפיצוץ ברחוב בן־יהודה

שעה היתה שש וכמה דקות. צינת בוקר חורפי אפפה את עמדת מחסום רוממה במבואותיה המערביים של ירושלים. אנשי ה"הגנה", שאיישו את העמדה, ציפו לשמש שתזרח ותחמם מעט את אבריהם הקפואים.

במעלה הדרך הבאה מכיוון השפלה – רעמו מנועי רכבה של שיירה צבאית בריטית. אנשי המחסום צפו בה ללא חשדנות יתרה. שלוש משאיות היו בה. לפניהן נע משוריין משטרתי. בצריח המשוריין ניצב גבר צהוב־שיער, מכורבל בסגין משטרתי. חזותו ותלבושתו היו בריטיים לחלוטין. הוא סימן בידו למפקד המחסום כי שלוש המשאיות הנעות בעקבותיו הן "בסדר". אחד משומרי המחסום ניגש למשאית הראשונה, החליף כמה מלים עם נהגה, ווידא שאכן הוא חייל בריטי. לאנשי העמדה נאמר כי המשאיות מכילות מטען המיועד ל"מחנה־אלנבי" שבדרום העיר. המחסום הורם והשיירה הבריטית המשיכה לטפס במעלה רחוב יפו. רחובותיה של ירושלים היו ריקים באותו בוקר של יום א', ה־22 בפברואר 1948. השיירה צברה מהירות ועד מהרה מהרה קרבה למרכזה של העיר.

אנשי מחסום רוממה, מצפים לשמש שתזרח ותחמם, לא העלו בדעתם כי השיירה שנעלמה מעיניהם לפני רגע נשאה עמה בשורת הרס וקטל. הם לא יכלו לדעת כי ה"שוטר הבריטי" שניצב בצריח המשוריין המשטרתי לא היה בריטי כל עיקר, כי אם ערבי בעל חזות "מערבית" וכי הבריטים האמיתיים שבשיירה היו עריקים ששיתפו, תמורת כסף, פעולה עם הכנופיות הערביות.

שלושה שבועות לפני כן סייעו כמה מהם בהחדרת מכונית־תופת לרחוב הסולל וזו התפוצצה בפתח בניינו של העתון "פלשתיין־פוסט", כשהיא מסבה הרס והרג. הפעם, תמורת תשלום של אלף לירות שטרלינג, סייעו בהחדרת והפעלת שלוש מכוניות־תופת שנועדו לגרום להרס וקטל באחד מרחובותיה המרכזיים של ירושלים העברית. כל אחת מן המשאיות הצבאיות היתה טעונה בטון אחד של חומר נפץ מסוג ט.נ.ט, שהוכנסה בו תערובת של אשלגן ואלומיניום להארת הפיצוץ ותוצאותיו. מרעומי מנגנון הפיצוץ נקבעו בכל משאית בלוח המחוונים ודי היה במשיכה קלה של הנהג כדי להפעיל את המנגנון שבמשאיתו.

בשעות הבוקר המוקדמות של אותו יום חורפי צונן היה רחוב בן־יהודה ריק מאדם, לבד מחלבן ששהביא את מנת החלב היומית ללקוחותיו. בחודש פברואר 1948 עדיין היה חלב בירושלים. שלוש המשאיות האטו את מהירותן עד שעצרו בזו אחר זו סמוך לבית וילנצ'יק.

השעה היתה שש וחצי בדיוק. הנהגים משכו את מנגון ההפעלה, זינקו לכביש ומיהרו להבלע בתוך המשוריין המשטרתי שהסתלק מהמקום. ששים שניות לאחר שהופעלו המנגנונים זיעזעה את ירושלים התפוצצות אדירה. בחלקו העליון של רחוב בן־יהודה קרסו שמונה בניני אבן כבדים, נשרו מרפסות, צנחו כתלים וחדרי מדרגות. מאות שמשות התנפצו בבתים שברחובות סמוכים. פה ושם התלקחו להבות. מבין תמרות האבק והעשן הופיעו אנשים לבושים למחצה, קרועי בשר, שותתי דם. אחרים נותרו מתחת לעיי החורבות. דקות אחדות לאחר הפיצוץ כבר פעלו ברחוב ההרוס יחידות חילוץ, הנעזרות בידי עשרות רבות של אזרחים שהגיעו מכל עבר. מפעם לפעם הונפו שלטים המבקשים להפסיק לנוע ולדבר כדי שאפשר יהיה לאתר את קולותיהם של הלכודים מתחת להריסות. למעלה מחמישים הרוגים וכמאתיים פצועים – זה היה שיר הפיצוץ.

תחילה ניסו הבריטים להתנער מאחריותם והכחישו כל קשר בין גורם בריטי כלשהו לבין מעשה הזוועה. אולם אנשי שרות־הידיעות של ה"הגנה", אשר בידיהם היה דוח יומי ערכני של מצבת הרכב הבריטי, זיהו על פי מספרי המנועים של משאיות התופת את שיוכן המקורי. הנציב פקד על אנשיו לירות בכל בריטי שיראה בעיר וכתריסר חיילים ושוטרים נורו באותו יום בחוצות העיר. כתוצאה מכך נאלצו הבריטים – בצער חסר־תקדים מצדם - להורות לאנשיהם שלא להכנס לאזוריה היהודים של העיר. ■

העמודים הראשונים של "מעריב" לקוחים מהשבוע שבין ה־22 ל־29 בפברואר 1948.

הסיפורים שמאחורי הכותרות נכתבו, בחלקם, בימים אלה, או הובאו, כלשונם, מעתוני השבוע לפני 40 שנה.

עורכים: משה לרר
תהילה עופר

עיצוב: שמי דהן

לוח היום
ט"ו אדר א'
25
פברואר

אין מונופולין לאיש על השם „ידיעות"

פסק הדין בתביעת „ידיעות אחרונות" נגד „ידיעות מעריב"

אין לאיש מונופלין על השם "ידיעות" והוא יכול להוסיע בכותרת העתון "ידיעות מעריב" בגודל שווה לגודלה של המלה "מעריב" – כך פסק הבוקר כב' השופט קנטורוביץ' ברחותו את תביעת "ידיעות אחרונות" למנוע את הופעתו של העתון "ידיעות מעריב".

שני השמות – המשיך כב' השופט קנטורוביץ' – "ידיעות אחרונות" ו"ידיעות מעריב", הם שני צרופי מלים שונים זה מזה, ואין לשלול מכל אדם את הרשות להשתמש באחד מהם.

אם היתה סכנה שבני אדם יטעו ויחליפו את שני העתונים זה בזה, הרי היתה סכנה כזאת רק ביום הראשון להופעת "ידיעות מעריב". אולם לאחר כך, שוב לא יכול היה לטעות שום אדם. כי לא זו בלבד, שאז כבר ידוע היה דבר קיומם של שני העתונים, אלא שגם התבנית וההיקף היו שונים, שכן "ידיעות אחרונות" מופיע בשני עמודים ואילו "ידיעות מעריב" בארבעה עמודים.

רק ביום הראשון הובלטה המלה "ידיעות" ב"ידיעות מעריב" יתר על המידה על חשבון המלה "מעריב" שנדפסה בצורה מוצנעת מאד. וכך נתנה ההודעה, שנתפרסמה ביום הראשון, מקום להטעיה.

בהמשך דבריו אמר כב' השופט קנטורוביץ' שאין הוא רוצה להיכנס לפרטי אופן יציאתם של אנשי המערכת, הפועלים והמפיצים מ"ידיעות אחרונות" וכניסתם ל"ידיעות מעריב", אבל הוא קבע את העובדה שיציאה זו היתה פתאומית, אלא שענין זה אינו נוגע לעצם התביעה.

בשם מערכת "ידיעות מעריב" הופיעו במשפט עורכי־הדין ה"ה ברמן ומטלון.

לוח היום
ט"ז אדר א'
26
פברואר

סכנה! האויב רואה אותך

מיום שהתחילו היריות בגבולות תל־אביב, השתנתה מפת העיר תכלית שינוי. שוב אינך יכול ללכת לחנות המכולת שלך ישר, בחצותך את הרחוב. עליך ללכת לאורך קירות, להתחמק בחצרות, לרוץ, בכמה מקומות, לטפס במקומות אחרים.

כל דרי המקום יודעים כבר כיצד ללכת. הם יודעים, כי הדרך הסלולה לבית מובילה בסימטאות עקלקלות. דרך המלך מובילה, לעתים יותר מדי קרובות, לעליה של מעלה...

אבל זרים, אלה הבאים מחוץ לאיזור המלחמה – הללו צריכים הדרכה.

ואם תתקרב לספר התל־אביבי, תראה כתובות באותיות של קידוש לבנה: „סכנה! האויב רואה אותך!".

ואם הוא רואה אותך, ממילא ינסה להעניק לך כדור.

כתובות אלו נצמדו לגגות, גזוזטראות, או — כמו שנראה בתמונה הזאת, נתקעו באמצע הרחוב על גבי חבית זפת ריקה.

חוקי הבאליסטיקה מסובכים הם. הכל תלוי בעמדה, מעמדה ידועה אפשר לפגוע רק בכוונים מסוימים. וראו: מעברו השני של הכביש המסוכן הזה פתוחות החנויות, ואנשים באים לקנות!

תמונות כאלו תראו בכל מקום שיפו גובלת בתל־אביב.

אכן, עם נפלא הוא היהודים! הם יודעים „להסתדר" בכל מצב.

על אפם ועל חמתם של שונאי ישראל.

ע ד ר א י ה

ישראל יפה

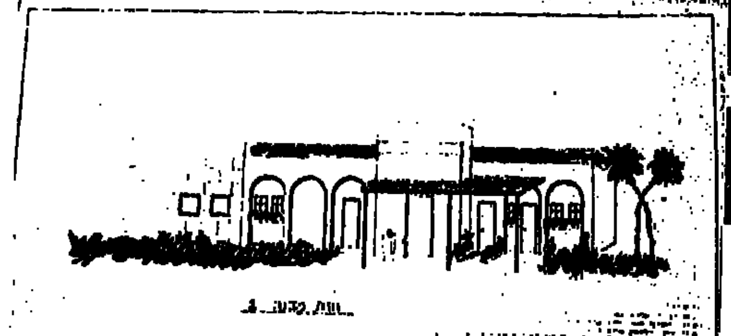

צה"ל עובר שיפוץ

אדניות פורחות בבסיסי צה"ל וצובעים את השבילים, לא רק לקראת ביקור אח"מ. המועצה לישראל יפה שידכה בין אדריכלים לצבא, למשימת שיפוץ ושיפור המראה של המחנות. תהיה גם תחרות. צה"ל ידבר באבנים התוחמות שבילים — ובפרחים. לו יהי.

תהילה עופר

כל חייל יודע כי אם צובעים אבני שפה בשבילי המחנה, משמע שמצפים לביקור חשוב. הרמטכ"ל, שרים, משלחת מגבית. טוב, לא צריך להגזים, יש גם בסיסים שתמיד בוהקות בהם אבני השפה, הדשא מטופח ואת הכתוב על השלטים ניתן לפענח. בצד בסיסים מוזנחים, המסתתרים מאחורי תקציב מקוצץ ומיעוט כוח־אדם.

עכשיו צפוי שינוי. בזכות שידוך – שימים יגידו אם אכן יהיה מוצלח כמובטח – בין קבוצת אדריכלים הלובשים חאקי רק במילואים, לבין מפקדים הלובשים חאקי בכל ימות השנה. והשדכן – המועצה לישראל יפה. המועצה והצבא החלו לשתף פעולה עוד לפני כמה שנים, אבל יומולדת 40 למדינה – ולצבאה – זו סיבה טובה להרחיב את המסגרת. בתקווה "שכל בסיס ימצא את הדרך הנכונה לנקות, להתייפות וללבוש חג, לא רק ביתו פנימה אלא גם בסביבתו הקרובה". כך מברכים "שקיימנר" עמוס נאמן, מנהל המועצה לישראל יפה ותת־אלוף (מיל.) יעקב חפץ, יו"ר תחרות צה"ל בישראל יפה, בפתח חוברת הדרכה לבסיסים שעל עטיפתה היפה כתוב צה"ל בישראל יפה.

ומוסיף תת־אלוף נחמיה דגן, קצין חינוך ראשי, ברוח ימינו אלה: "ככל שחייל פעיל יותר בתעסוקתו, ככל שהוא מצבצעי יותר, עולה חשיבותו של המחנה כבית, חשובה יותר איכות החיים. זה משפיע על ההרגשה, ...וזה משפיע גם על רמת הביצוע שלו באותם נושאים שלמענם הוקם צה"ל".

בחוברת מסבירים איזו אות מתאימה לשילוט ואיזו אות אינה קריאה, מה הצבע הרצוי לפחי אשפה ואיך צנרת חשופה יכולה להפוך מרכיב דקוראטיווי, איך לשתול צמחים בחללים פנימיים של מיבני משרדים קרים ואיך להזיז חביות כדי להפוך אותן לעציצים פורחים.

הדרכה הדרכה, אבל צריך גם תיכנון מקצועי. כמובן, אפשר לקחת אדריכלים ומעצבים במילואים, ובמקום פעילות מבצעית לגייס אותם לשיפוצים במחנות. ואפשר אחרת. בהתנדבות, כלי מרכאות בבקשה. לדוגמה: האדריכל שי לביא, אימץ פרוייקט של שיפוץ מיבנה מגורים מיושן באחד הבסיסים. תיקנו על־פי הנחיותיו לוחות עץ שבורים, עלו על הגג וצבעו. הבניין בוהק עכשיו באדום ולבן. האדריכלים רוני יושע ומנחם לוס, מורים בבי"ס אורט מבוגרים במגמה לעיצוב פנים, אימצו שני בסיסים, בקו"ם בתל השומר ושערי אברהם. הם הבטיחו כי בפרוייקטים ישתפו גם את תלמידיהם. המועצה לישראל יפה, בסיוע 15 אדריכלים ומעצבים, בשלב זה, יוזמה גם שיפוצים נוספים, לדוגמה בסיס, בו שוכנות מיפקדת קצין רפואה ראשי ומרפאות. כל מי שראה את ה"לפני ואחרי" יכול להעיד על השינוי.

ומכאן – לתחרות. בסיסי הקבע של צה"ל ישתתפו השנה, זו הפעם החמישית, בתחרות צה"ל – בישראל יפה. התחרות מתחילה בחודש מרץ ותימשך עד יוני, כאשר יוענקו דגלי־יופי וכוכבי־יופי. אותם 15 אדריכלים יעניקו סיוע מקצועי לבסיסים, כפוף למשאבי־תקציב ולמשאבי־אנוש צה"ליים. האלוף מתן וילנאי, ראש אכ"א, יחד עם קצין חינוך ראשי, נותנים חסות לתחרות. אם רק יינתן לו, צה"ל ידבר באבנים התוחמות שבילים במחנות ובאדניות.

ידיעות מעריב
שנה 6
יום ה' ט"ו אדר א' 26.2.48
4 עמודים | המערכת: תל־אביב רחוב צלנוב 2 | העורך: ד"ר עזריאל קרליבך | מחיר הגליון 10 מא"י

12 שעות נטוש קרב על הר הצופים

לפחות 20 ערבים נהרגו ועשרות נפצעו, — 15 אנשי מגן נפצעו

למעלה מ־12 שעות נטוש היום הקרב באזור הר הצופים שהתחיל לפנות בוקר בשעה 3 אחר לילה של יריות לסירוגין על בית החולים „הדסה". מאות ערבים שהתרכזו בואדי ג'וז, בשייך ג'ראח ובכפר טור ניסו להתפרץ לאזור בית־החולים ולאוניברסיטה העברית, כדי לנקום את נקמת ואדי ג'וז שרבים מבתיו נהרסו בליל בהתקפת ה„הגנה" בשעות הבוקר המוקדמות.

בקרבות השתתפו מרגמות ונשק אוטומאטי קל וכבד. סיכום ראשון מעיד את אבידות הערבים על עשרים הרוגים ועשרות פצועים. מאנשי המגן נפצעו 15.

[illegible]

פוצצו בתים ערביים במנשיה

[illegible]

הממשלה מאשימה את הסוכנות בהסתה אנטי־בריטית

המזכיר הראשי פנה היום שוב ליהודים ולערבים בענין פירוז ירושלים

[illegible]

בשר רק בארבעה אטליזים

[illegible]

560 שוטרים בריטיים יוצאו מתחום „לוד"

[illegible]

דמיון מזרחי..

התפוצצות בלב ים

[illegible]

גם יהודים עורקים..

[illegible]

אזהרה לסוכנות

[illegible]

פגישת הורי העצורים עם הרב רבינוביץ

[illegible]

לוית המונים לחללי רחוב בן־יהודה

[illegible]

4 גויות הועברו לתל אביב

[illegible]

38 אסירים הועברו מת"א לפ"ת

[illegible]

דיילי אקספרס: ה„חלוקה מתה"

[illegible]

מכונית צבאית עלתה על מוקש בחיפה

[illegible]

אנשי „הגנה" ואצ"ל מתנגשים על רקע המסע ל„קרן ברזל"

[illegible]

במועדון היהלומנים

[illegible]

הודעת מגבית ההתגייסות

[illegible]

רק „מס להגנתנו" הוא מס יחיד לבטחוננו

נשיאות „מגבית ההתגייסות וההצלה" מודיעה בזה לכל בני הישוב. כי לפי הוראת הנהגת הישוב העליונה ועל דעת כל ארגוני הציבור ואגודי הכלכלה, ללא יוצא מן הכלל. הוכרז:

„מס להגנתנו"

כמסעל בטחון יחיד. שהכנסותיו מוקדשים לצרכי בטחון הישוב והגנתו. על כל סעיפיו הרבים. והמחייב את כל יהודי ארץ ישראל. שום גוף אחר לא קבל רשות מהמוסדות המוסמכים של הישוב לאסוף כספים למטרות הנ"ל.

צות א
צות בינים בקינוע מוגרבי תל־אביב
ביום שבת 27.2.48

תקופת המעבר למדינה
ערב ויכוח על: המלחמה — הערבים — האנגלים — או"ם — והממשלה העברית.

מה נשמע למעלה

באמצעות הרדיו נותנים הוראות ל"מפעילי התנורים". מה זה בדיוק. מיהם אנשי השירות המטאורולוגי, העושים לנו, לפעמים, את היום?

עודד שלומות
צילום: איתן ברנון

משרדו של שמואל רחמים, מנהל מרכז החיזוי של השירות המטאורולוגי, מזכיר חדר מבצעים צבאי. אמנם נחסך מאיתנו טירטורם המעצבן של מכשירי הקשר, אבל שלל המפות הצבעוניות אשר עליהן חיצים שחורים, עיגולים ירוקים וסימנים אדומים ליד שמות קוד כמו "שקע טורקי" או "רמה סיבירית" – מזכיר לנו חמ"ל תיקני.

שמואל, 47, בוגר תואר שני במדעי האטמוספירה באוניברסיטה העברית בירושלים, עובד כבר 18 שנה בשירות המטאורולוגי. הוא התחיל כחזאי מהשורה וכיום הוא סופר שנה אחת למינויו לראש מרכז החיזוי.

שאלה: לא אחת קרה לנו שיצאנו יחפים, בגד ים מינימאלי על מותננו וקרם שיזוף ביד ואיך שאנחנו מתחילים לעשות פוזות לתתיכות על החוף – סופה תופסת אותנו, איך שאומרים, עם הבגד ים למטה. או להיפך: נתקענו בחמסין הכי שרבי, כשלרגלינו מחליקיסקי ואנחנו ברדכנו לצייד דובי הקוטב, מצוידים בכלבי סאנברנרד וארגז וודקה רוסית 100 אחוז. איך זה קורה?

שמואל: הגזמת. האנשים, מטבעם, נוטים לזכור רק את המקרים הקיצונים, שאנם עומדים כלל בפרופורציה למקרים שבהם צדקנו ודייקנו בתחזית שלנו. השירות שלנו עומד על 80־85 אחוזי דיוק, בהחלט רמה מקובלת בעולם.

שאלה: יודעי דבר מספרים שתחנת המזרח התיכון (לבנון) נותנת תחזית הרבה יותר מדויקת. האמנם?

שמואל: לפי הידע שבידי – הם עובדים עם אותו החומר והאינפורמציה שעומדת לרשותנו, כך שזה לא יתכן שהם יותר מדוייקים. מה שכן – המדיה עושה את ההבדל. כאשר רואים בטלוויזיה את מפת מזג האוויר והחזאי נותן הסבר מפורט על ההתפתחויות הצפויות – אנשים מבינים את התחזית בצורה מוחשית וברורה יותר, מאשר דיווח קצר ברדיו. אחרי מו"מ ממושך עם הטלוויזיה הישראלית – הגענו סוף סוף לסיכום שבכל יום חמישי בשבוע יופיע בחדשות של חצות איש שלנו ויתן תחזית מפורטת לסוף השבוע. זאת זה יקרה רק בעוד כמה שבועות. מצידנו היינו מוכנים לחזות בכל ערב, ב"מבט", אבל קיימת התנגדות, שלא מובנת לי, במוסדות הטלוויזיה.

בעולם המערבי, אגב, זהו שירות מקובל ברוב רשתות הטלוויזיה הפרטיות. הללו נותנות תחזית מפורטת, בלווית דברי הסבר של חזאי.

שאלה: בכל זאת, אם כל כך קשה לחזות חמישה ימים מראש, איך זה שלפני שנה, בתחילת החורף, מסרו משירות־החיזוי שתהיה שנה שחונה, קביעה שלא עמדה במבחן המציאות?

שמואל: ראשית נדייק. נאמר אז שהחודשים דצמבר, ינואר ופברואר יהיו מעוטי גשם באופן יחסי, וכך באמת היה. הפיספוס נבע מכך שנובמבר היה מאוד גשום – ובסיכום הכללי היתה כמות המישקעים גדולה כ־20 אחוז מעל הממוצע השנתי. וזה טוב לכשעצמו.

צריך להבין שהחיזוי היומי הינו מדע מדוייק של משוואות מתמטיות. לא כן החיזוי השנתי, שהוא יותר בתחום הסטטיסטיקה שהיא, כידוע, פחות מדוייקת ועושים אותה לפי מצב הלחצים האטמוספירים בספטמבר־אוקטובר. גם השנה עשינו תחזית שנתית שהוראתה שיהיה חורף גשום בעשרה אחוז מעל הממוצע. לא פירסמנו זאת ברבים אלא העברנו למעוניינים, למשל לחברת "מקורות" ולשירות ההידרולוגי. כיום נראה שנעמוד בתחזית הזאת של עשרה אחוז פלוס.

עם ישראל עובד שם

שאלה: למי שייך השירות?

שמואל: אנחנו מוסד ממשלתי בפועל, במסגרת משרד התחבורה, זאת משום שחלק נכבד מתפקידנו קשור בתחבורה ימית ובעיקר אווירית.

שאלה: למאזיני גל"צ נשמע שלכל החזאים התורנים יש מבטא זר. רובם עולים חדשים?

שמואל: העובדים הם עם ישראל, קיבוץ גלויות. יש עולים מרוסיה, אמריקה ורומניה. יש כמובן גם צברים. למרבה הצער יש לנו מחסור בכח־אדם. יש תקנים, אך עקב צימצומים – לא ניתן למלא אותם. למרות זאת אנחנו מרחיבים ומשפרים את השירות.

שאלה: כמו למשל?

שמואל: השירות נותן כיום לחקלאים תחזית יותר מפורטת ומוסרות שונים, כמקורות ורשות התעופה, מקבלים תחזית מיוחדת לפי הצרכים הספציפיים. בשיתוף עם המועצה למניעת זיהום ואיגוד ראשי ערים, אנו דואגים להתריע במצבים מטאורולוגים מיוחדים, בעיקר בקיץ, שבהם "נכלא" האוויר המזוהם ואינו מסוגל להתפזר.

קורה שאנחנו מוצפים בקריאות של אזרחים מן השורה שרוצים תחזית לפני טיול, בילוי או אירוע משפחתי. בנוגע לטיולים – היו גישושים עם משרד התיירות על ריכוז והעברת אינפורמציה רלוואנטית בין סוכני נסיעות ומארגני סיורים. לצערי, לא הישגנו סיכום בשלב זה.

שאלה: מהמישור הארצי, אולי נעבור ברשותך, לרחבי העולם. איך מתבצע הקשר הבין־לאומי של שירותי החיזוי?

שמואל: השירות הבין־לאומי מעוגן באירגון ששמו W.M.O. המסונף לאו"ם ומרכזו בז'נווה. כל חבר חייב למסור את כל האינפורמציה שבידו. רק בזמן מלחמה מותר להפסיק, באופן מוחלט, את זרימת המידע, וכך אמנם עושות עיראק ואיראן בשבע השנים האחרונות. זה יוצר "חור" מסויים בחיזוי, אם כי צילומי לווין מחפים, לפעמים, על העדר אינפורמציה. ישראל, אגב, הפסיקה אף היא בשעת מלחמה להעביר אינפורמציה למרכז האירופי באופנבך, גרמניה, שאליו אנחנו מסונפים.

הקשר הינו טלפוני, ממחשב למחשב, ומידע מטאורולוגי זורם בשני הכיוונים. איזור המזה"ת ממועט באינפורמציה, בעיקר בתצפיות רום, ובנוסף לכך – הים התיכון לא מכוסה כמו שצריך והמכשירים שלנו, המוצבים על ספינת השלום, נותנים מידע מועט עקב קירבתה של הספינה לחוף.

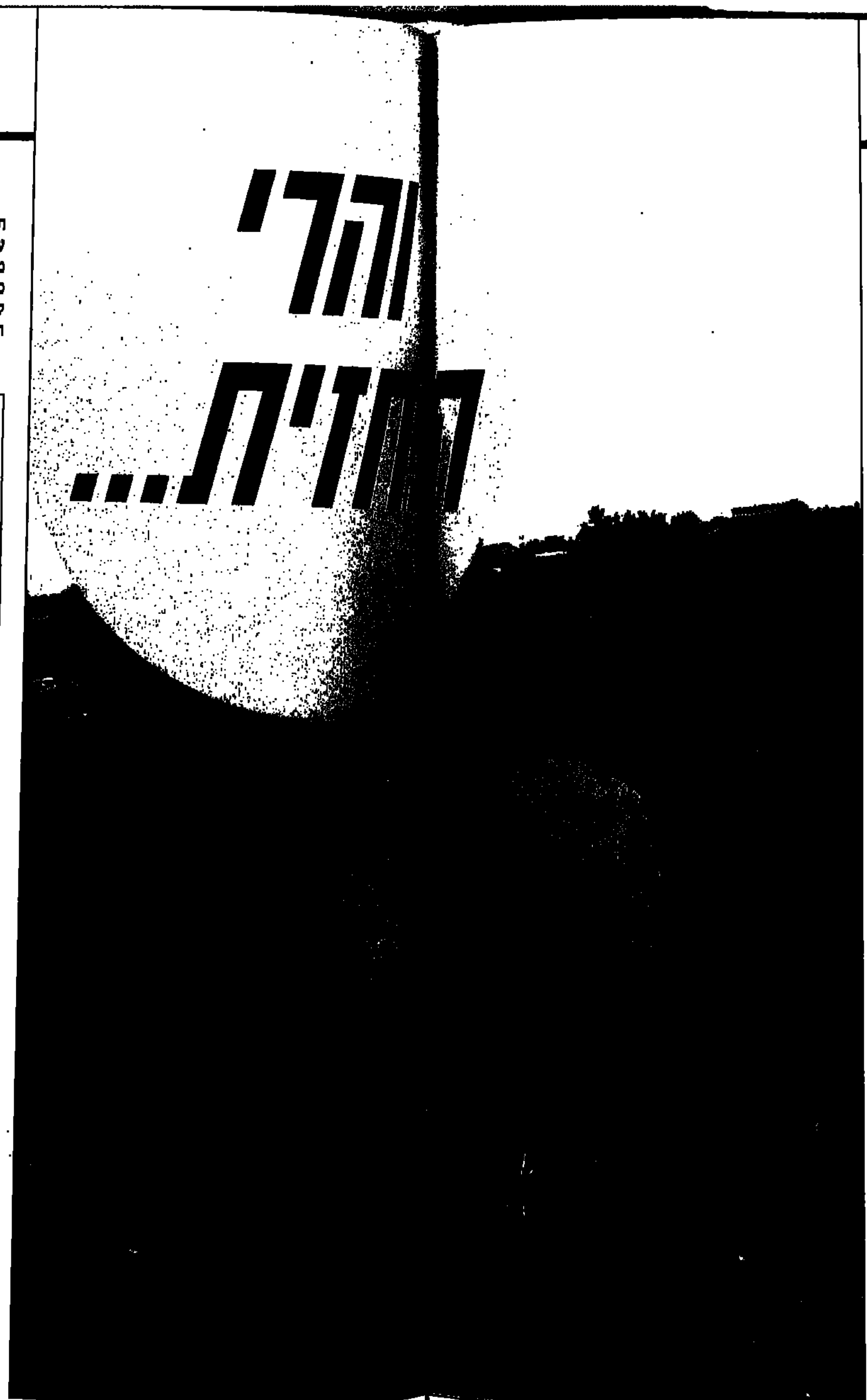

מי מפעיל את "מדליקי התנורים"?

שאלה: מי נותן את ההוראות למדליקי התנורים, והאם אין בזה בעייה של אתיקה הקשורה בהשפעות מלאכותיות של מזג האוויר?

שמואל: את ההנחיות לא אנחנו נותנים אלא "שירותים כנפיים חשמליים", חברת בת של מקורות. בשלב זה נראה שיש קונצנזוס על כך שמשק המים עומד בעדיפות על נוחות אישית, או נזקים מועריים לכבישים ולחקלאים בודדים הסובלים מעודף מישקעים. כאשר בעתיד, שלא נראה לעין, תהיה לאדם היכולת והאפשרות להשפיע על מזג האוויר – באמת תיווצר בעייה. לממשלות ולאו"ם הפתרונים.

שאלה: כיצד אתם עובדים עם צה"ל?

שמואל: לחיל־האוויר יש שירות עצמי, בעיקר לתצפיות רום.

מילון "מטאורולוגי־עברי" להדיוטות

★ שקע ברומטרי – מקום שבו הלחץ נמוך מהסביבה שלו. האוויר בתוך השקע עולה כלפי מעלה, מתקרר, מגיע לנקודת הרוויה (עיבוי למים) וכך נוצר גשם. שקע ברומטרי יוצר בדרך כלל עננות וגשם לפי עומק השקע והחוזק.

★ רמה ברומטרית – ההופך משקע. לחץ גבוה לעומת הסביבה. האוויר יורד, מתחמם ונדחס. לכן לא נוצרים עננים. רמה ברומטרית קשורה, בדרך כלל, במזג אוויר חם ונאה.

★ שקע שרבי – מגיע לגובה מאוד נמוך באטמוספירה, כאשר מעליו נמצאת רמה ש"סוגרת" אותו. מזג אוויר חם במיוחד.

★ אפיק ברומטרי – שלוחה מתוך השקע. בדרך כלל – יותר מתון משקע.

★ רכס ברומטרי – שלוחה מתוך הרמה, אבל יותר ממוזג.

★ עומס חום – פונקציה הקשורה בטמפרטורה ובמידת הלחות. ככל ששני אינדיקטורים אלה גדלים – גדל עומס החום.

את הקריטריונים פיתח פרופסור עזרא זוהר לפני מספר שנים ומאז הם בשימוש החזאים.

בנוגע לתחומים אחרים – אנחנו נותנים הערכות לעומס החום. מעל רמה מסויימת – קיימת הוראה פנימית בצה"ל להקל את האימונים באופן משמעותי, ואני כבר נתקלתי בארבעה מקרי חקירה צבאית שהיו קשורות בפגיעות חיילים בעומס חום גבוה. צה"ל מקבל תחזיות מיוחדות לאזור התרמון ואזהרות מפני שטפונות. החלוקה לאזורים לפי א' ב' וכו' קשורה, בחלקה, במבצעים של הצבא ולא קשורה אלינו.

שאלה: איך המיכשור העומד לרשותכם?

שמואל: לצערי קצת מפגר. ראדאר העננים – לעתים פועל ולפעמים שובת. הראדאר של תצפיות הרום הוא ממש ענתיקה, מימי מלחמת העולם השניה, וכך גם חלק גדול מהציוד. למזלנו, אנחנו מקבלים נתונים טובים מהלווין האירופאי שנמצא בגובה של 36,000 ק"מ מעל קו המשווה. אחת לשעה אנחנו מקבלים תמונה מעודכנת ויפה...

דרינג... דרינג... הטלפון מצלצל בחדרו של מר רחמים. על הקו – מדריך חקלאי מהדרום. מטלפן להודות לשירות על סיום ארבעה ימי קציר באזור רביבים. לפני תחילת הקציר ביקשו מן הדרום לדעת מתי יהיו ארבעה ימים רצופים בלי גשם. קיבלו את התאריך ועבדו בהתאם.

"אין כמוך", אומר החקלאי. ושמואל רחמים עונה: "תודה, היו לי קצת דפיקות לב... בבאר־שבע ירדו שני מ"מ גשם". "זה בסדר, אצלנו היה יבש כמו שהבטחת", מסיים החקלאי.

שמואל מתרווח על כסאו בסיפוק רב. "הנה, עשיתי את היומית". והוא ממשיך: "בנושא החיזוי החקלאי – יש מקום לשיפור רב. קח לדוגמה את אזור חדרה. איש משרד החקלאות שם, אהרן בהן, מקבל תחזיות ספציפיות לאזור, כולל השלכות חקלאיות למשך חמישה ימים. הוא התקין שירות מוקלט, ובכל פעם מתקבלות יותר מ־900 קריאות, מה שאילץ אותו להכניס קו שני לשירות. זאת צריכה להיות השיטה בכל הארץ. מתקיימים מגעים עם משרד החקלאות, בשיתוף עם המחלקה שלנו לאגרו־מטאורולוגיה, במטרה להסדיר את העניין".

בנימה אופטימית זו – אנו נפרדים משמואל רחמים ועושים סיבוב בשירות. מרגלית רייכמן ואליהו העליון, דמויות רדיופוניות מפורסמות, שוקדים על המפות והטבלאות בחדר החזאים. אחר־כך נמשיך לאגף מדידות־רום שם מבצע דן זכות את ההכנות האחרונות להפרחת בלון החיזוי. בכל יום מופרחים, בשעות קבועות, שלושה בלונים ממולאים במימן.

מקבלים ממגדל הפיקוח, בבן־גוריון, אישור (כדי למנוע התנגשות בין מטוס לבלון), דן רץ כמה מטרים והופ – הבלון באוויר. בתוך שניות הוא ייעלם בין העננים ודן מספר שבגובה של 25 ק"מ – הוא מתפוצץ מאטר לחץ חיצוני. כאשר מכשיר המדידה שמוצמד לו יתחיל ליפול בחזרה אל המטרה – ייפתח מיצנח קטן, שאמור למנוע תאונה במקרה של נפילה באיזור מיושב. לפי הרוח הנוכחית – נראה שהפעם יפול המכשיר בעבר הירדן... ■

יואל רפל

אלפי "נווטים" פושטים על הנגב

כ-7000 בני נוער, מבוגרים וחיילים, יזנקו ביום שני, 7.3.88, למסע הניווטים השנתי ע"ש יוסי יפה ז"ל. מסע הניווט יצא מנקודת כינוס ביער להב ובו חמישה מסלולי הליכה באורך של מ־ארבעה עד 10 ק"מ וברמות קושי שונות, המתאימות למשפחות, קבוצות ובודדים. מארגני המסע מעריכים את משך ההליכה הממוצע בכ־3 שעות.

"ניווט יוסי יפה" הוא מפעל שנתי המתקיים זו השנה ה־11 ברציפות, לזכרו של סא"ל יוסי יפה, איש הצנחנים שנהרג בשנת 1974 בעלות רכבו על מוקש. המסע מאורגן על ידי חבריו של יוסי, מרביתם מתנועת המושבים, בשיתוף החברה להגנת הטבע, והוא ישלב הפעם חוויה של טיול בנגב תוך בקיאות בקריאת מפה ובהתמצאות בשטח.

"ניווט יוסי יפה" הפותח את אירועי "אל הנגב" במסגרת 40 שנה לישראל פתוח לקהל הרחב המוזמן ליער להב, החל משעה 7 בבוקר, כאמור – ביום ב', 7.3.88.

שיחזור "מבצע עובדה"

ביום שני בשבוע הבא, י"א באדר, 29 בפברואר, ישחזרו מאות בני נוער את "מבצע עובדה", האחרון במבצעי מלחמת העצמאות, לציון 39 שנה לשחרור העיר אילת. ב"מבצע עובדה" השתלטו אנשי חטיבות "גולני" ו"הנגב" על הנגב הדרומי, תוך כדי תנועה בשני צירים, והגיעו עד חוף מפרץ אילת.

המשתתפים בשיחזור ינועו בשני צירים: ציר א' ינוע בדרך חטיבת הנגב – מדרך צומת סדום, לאורך נקודות תצפית בכביש הערבה, כואך אילת, ואילו ציר ב' – הציר שבו נעה חטיבת "גולני" – ינוע משדה־בוקר, דרך מצפה־רמון, מכתש רמון, צומת שיזפון, בקעת עובדה, בקעת סיירים, הר ברק, תצפית לעבר בקעת הירח, מעבר נטפים ומשם לאילת.

לכשיגיעו, בשעות אחר־הצהרים, יתכנסו משתתפי שחזור הדרך באיזור אום רשרש, שם ייערך טקס הנפת דגל הדיו המפורסם, שציין את כיבוש העיר, באותו מקום, ב־10 במארס 1949. יהיה שם גם האיש שהניף את הדגל – אלוף (מיל.) אברהם ארן ("ברן"). אורח כבוד בחגיגות אילת יהיה מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס.

שיחזור המבצע מאורגן על־ידי מרכז ההסברה/משרד החינוך והתרבות, בשיתוף עם עירית אילת.

חדשות השומרונים

כך כותבים א',ב', בלשון השומרונים.

ההונגרים מקופחים

שבעה מתוך עשרת מייסדיה של פתח־תקוה היו הונגרים, אלא שחלקם נתקפח בגלל שבחים, בחלקם בלתי־מוצדקים, שהורעפו על יואל משה סלומון, יליד ירושלים.

אחד מאותם שרוממו את סלומון היה יורם טור־לב, שבשירו על יסוד פתח־תקוה – העמיד את סלומון במרכז. "בבוקר לח בשנת תרל"ח/ עת בציר הענבים/ יצאו מיפו על סוסים חמשת הרוכבים/ שטמפפר בא וגוטמן בא וזרח ברנט/ ויואל משה סלומון עם חרב באבנט" וכו'.

את עלבונם של ההונגרים, גוטמן, שטמפפר, ראב רגנר, כץ, בלומנטהל ואליעזר ראב – תובע הסופר אהוד בן־עזר במאמר שפירסם כהקדמה למהדורה המחודשת של הספר "התלם הראשון", שכתב סבו, יהודה ראב.

בן־עזר מגלה שהספר "התלם הראשון" נכתב כולו כתשובה לספר היובל של פתח־תקוה משנת 1929. ראב החליט להעמיד דברים על דיוקם ולהמעיט בערכו של סלומון. ההיסטוריה מוכיחה שלא כל כך הצליח בנסיונו.

גידול אצל בני העדה השומרונית

השומרונים, היושבים בשני מרכזים, בשכם ובחולון, מתחתנים כידוע, רק עם בני עדתם. גבר או אשה הנושא בן־זוג מחוץ לעדה – מוצא עצמו תוך זמן מחוץ למסגרת.

אך מסתבר כי למרות החיים במעגל סגור – קיים גידול מתמיד בקרב בני הקהילה. ב־20 השנים האחרונות חלה עליה של 25% בבני העדה השומרונית. הגליון האחרון של א־ב, דו־שבועון שמוציאים השומרונים, מגלה כי בשנת 1969 מנתה הקהילה 414 נפשות (מהן 187 נשים ו־227 גברים) ואילו בינואר 1988 מנתה הקהילה 528 נפשות (236 נשים ו־292 גברים).

להיות ישראלי בן העדה השומרונית – משמעו לבדוק בארבעה סימני הזדהות: יישוב ארץ־ישראל מבלי לעזבה לעולם; השתתפות בקרבן פסח על הר גריזים; שמירת שבת בנוסח שמצווה התורה ושמירה קפדנית על חוקי טהרת המשפחה.

לימודי המדבר

עירית תל־אביב/יפו היתה היוזמת, אך הביצוע ייעשה בידי המועצה המקומית מעלה־אדומים. לפני שנתיים פנו אנשי מחלקת החינוך של עירית ת"א וביקשו ממדעני יד יצחק בן־צבי לכתוב עבורם תוכנית לימודים, לתלמידי תיכון, בנושא "ארץ ישראל". התוכנית כמעט הושלמה – אך החוזה בין שני הגופים הציבוריים לא נחתם.

מעט במפתיע, אך במקוריות, יוזמה המועצה המקומית מעלה אדומים, הפותחת בשנה הבאה חטיבה עליונה למערכת החינוך, בגיבוש מגמה ייחודית ואיכותית בנושא "לימודי ארץ־ישראל – לימודי המדבר".

"האני מאמין" של מנהלת החטיבה, ד"ר רחל הובברג, הוא: "קום התהלך בארץ לאורכה ולרוחבה כי לך אתננה". לדעתה – אין מקום נוח יותר לטיולים מאשר מדבר יהודה, העוטר את העיר החדשה.

זכיתי!
ואני רוצה למכור...
אלפא רומיאו ספיידר
עדיין ב"מפעל הפיס"!!!
כל הקודם זוכה
טל. 03-768385

ברכות לקפמופת סניף נוסף לרשת

קפטרון

רח' הרצל 17 רמת־גן

קפמופת – פנינה נוספת ברשת בתי הקפה–תיאטרון, פותח את שעריו לקהל הרחב.

המקום מאופיין בקשר מתמיד וצמוד לאולם תיאטרון מופת, דבר המשרה אוירה אומנותית והחיזוק לכך, שילובה של תערוכה מתמדת לדברי אומנות צמוד לבתי הקפה;
המבחר העשיר של ארוחות קלות, עוגות ברמה שלא הכרתם עד עתה ברמת־גן ולהיבו אתכם כבר בבקורכם הראשון.
יופיו של המקום והמחירים הנוחים יהפכו את קפמופת למקום של קבע עבורכם.
אכן כדאי לבקר, להתרשם וליהנות מהמקום מס' 1 ברמת־גן.

למוטי גרנות ולקפמופת
בהצלחה
מילר – גינדי
סיטונאות סיגריות
טל. 447268

למוטי ולקפמופת
ברכות מקרב לב
מאחלים:
אחים עקירב

לקפמופת
עלו והצליחו
קונדיטוריה לנצ'נר
בן־יהודה 163, תל־אביב, טל' 232656

למוטי גרנות ולקפמופת
מיטב הברכות והאיחולים
דהיטי ת'מר
דהיטי מרפסת וגן –
ספקי ריהוט למסעדות ובתי מלון
רח' שלבים 20 בנין מרכזים, טל: 812926-7

קפטרון
קפמופת
פתוח לשרות הקהל
בכל־יום מ־8.00 בבוקר עד חצות הלילה,
כולל ששי שבת.
קפמופת סניף נוסף לרשת:
1. קפה תיאטרון בית לסין
2. המרתף העליון
3. אודיטוריום דוהל – בית דני

לקפמופת
שאו ברכות מקרב לב
שרותי ארגל
שיווק לבתי מלון ומסעדות בע"מ
יבואנים וסיטונאים לציוד וכלים
שטח נמל תל־אביב, 03-5464433

למוטי גרנות
שפע ברכות והצלחה לפתיחת הקפה החדש "קפמופת"
מאחלים
לה פבוריטה • מ. שור
יצרני מכונות קפה אספרסו ופילטר
ששת הימים 6, בני־ברק (מול איצטדיון ר"ג)
טל' 782398

למוטי גרנות וצוות העובדים
צרור ברכות ושפע איחולים להצלחתכם
מאחלים:
מעדני רב טעם בע"מ
סלטים ביתיים מעולים
רח' הבנאי 15, אזור התעשיה חולון, טל' 803424

למוטי גרנות ולקפמופת
מיטב הברכות והרבה הצלחה
מאחלים:
אחים דלל
ספקי פיתות ולחמים מיוחדים
טל' 764526

למוטי גרנות ולצוות העובדים
מיטב האיחולים והברכות להתרחבותכם
מאחל:
ירון טריפון, סוכנות לביטוח
יעל 8, תל־אביב, טל' 225933

למוטי גרנות ולצוות העובדים
שפע ברכות
עלו והצליחו
מאחלים:
ואליק ושות' סוכני ורד הגליל
רזיאל 3, יפו, טל. 823466

לקפמופת
שפע ברכות והמשך
שתוף פעולה פורה
בית המשקאות של נפתלי בע"מ
רמת גן, שד' ירושלים 3, טל: 742001, 778189

למוטי גרנות וצוות העובדים
שפע ברכות להתרחבותכם
עלו והצליחו
מאחלים:
יצרני קפה לנדור בע"מ
חולון, היובל 6, טל' 801389

למוטי גרנות ולצוות העובדים
זר ברכות לפתיחת קפמופת
מאחלים:
נגרית דגמור
נגריה לריהוט משרדי וביתי
היצירה 13, אור־יהודה, טל' 353419

למוטי גרנות
מיטב הברכות לפתיחת קפמופת
עלה והצלח
מאחלים:
גלידת ויטמן (1979) בע"מ

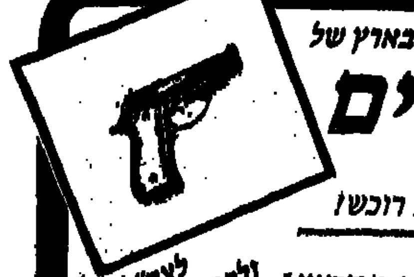

המגוון הגדול ביותר בארץ של
אקדחים
להגנה עצמית!
התאמה אישית לכל רוכש!
גם מבצע:
החלף אקדח ישן בחדש!
השווה מגוון ומחירים
בטרם תחליט!
40 שנות וותק, נסיון ושרות
לצה"ל ולכוחות הבטחון תנאים מיוחדים!
זיניוק את מיכלין בע"מ
חיפה דרך העצמאות 55, טל' 04-539316

פנויים
פנויות
שימו לב
הבדידות גוברת
בכל שחולפות
השנים
צלצלו עוד היום
052-450927

ספינות אהבה פורחות

שניים וחצי מליון בני אדם מפליגים בכל שנה בנתיבי ספינות האהבה, שני מליון מתוכם אמריקנים. הם אוהבים סוג זה של בילוי. האיים הקריביים והים התיכון הם עדיין הנתיבים המועדפים, ונוספים אליהם באחרונה נתיבים חדשים בסקנדינוויה ובאלסקה.

דן ארקין

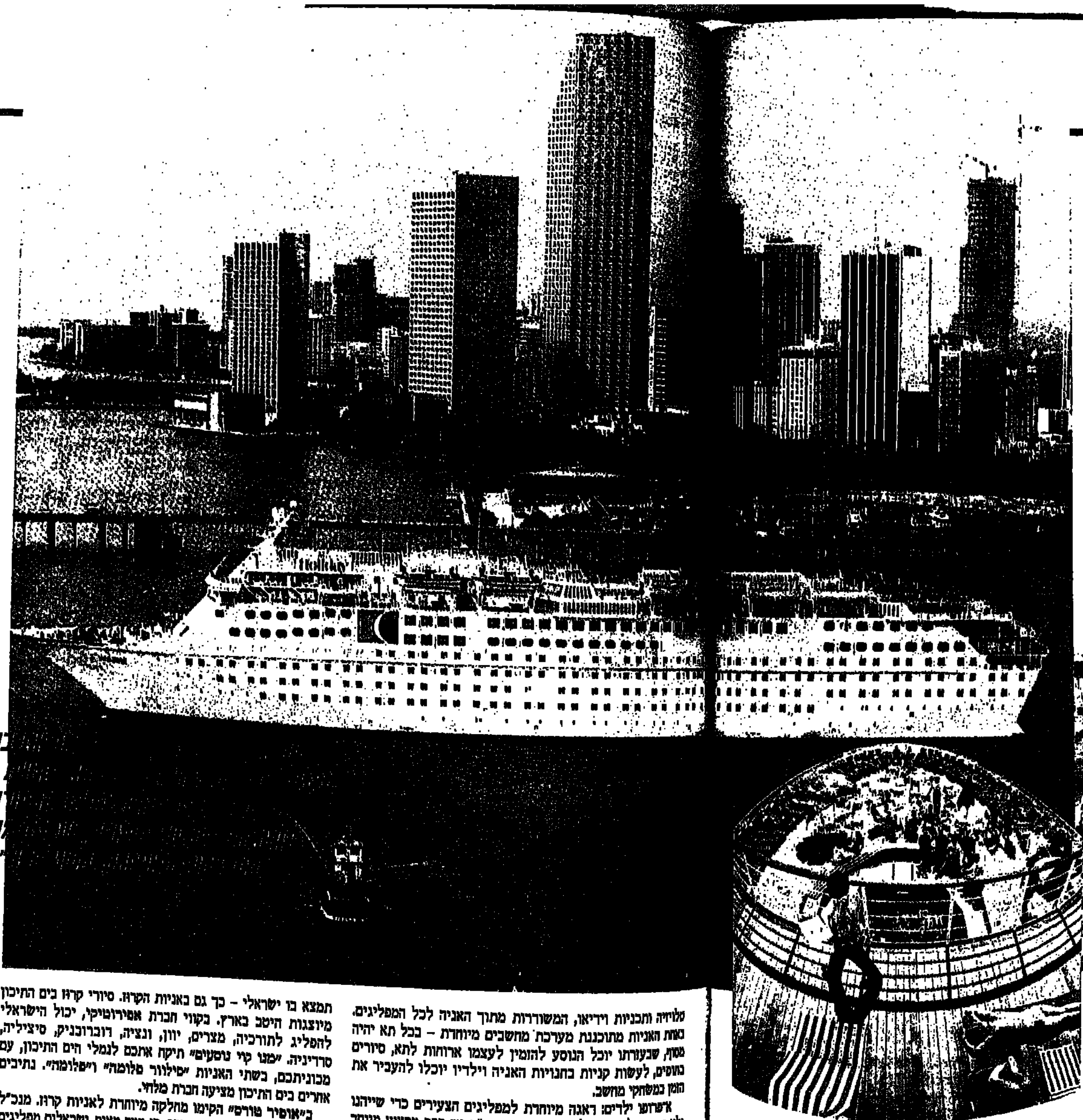

יש אומרים שהטרור, שהפחיד את התיירים מפני טיסות, "הבריח" אותם, בשנתיים האחרונות, אל ספינות האהבה, אל ההפלגות של אניות הסיור־תיור, ה־CRUISE. אחרים מונים סיבות אחרות לפופולריות ההולכת וגוברת של האניות: התייר מחפש משהו חדש, אולי קצת נמאס לו משוט באתרי התיירות ההומים והצפופים, ואולי גם סידרת הטלוויזיה "ספינת האהבה" עושה את שלה.

כך או כך, ענף אניות הסיור פורח ומשגשג בעולם, בעיקר באמריקה, והדיו מגיעים גם אלינו. הנתונים המגיעים מארה"ב מדהימים: השנה משקיעות חברות שונות יותר משלושה מיליארד דולר בבניית אניות קרוז חדשות, החל מענקיות שישיטו בנתיבי הים והאהבה 5,000 תיירים באניה אחת, וכלה באניות אקסלוסיוויות שישוטו בהן לא יותר מ־200 תיירים ואף פחות, בתנאי לוקסוס של מלון לא בן 5 כוכבים אלא הרבה יותר.

שניים וחצי מליון בני אדם מפליגים בכל שנה בנתיבי ספינות האהבה, שני מליון מתוכם אמריקנים. הם אוהבים סוג זה של בילוי. האיים הקריביים והים התיכון הם עדיין הנתיבים המועדפים, ונוספים אליהם באחרונה נתיבים חדשים בסקנדינוויה ובאלסקה. בחודש שעבר הפליגה בהפלגת בכורה האניה "מלכת הימים" של חברת "רויאל קריביאן קרוז", 74 אלף טונות, 2,300 נוסעים.

באניה כזו חמישה סיפונים לבילוי, בידור ואוכל, ואילו תאי המגורים מסודרים בגובה של 12 קומות. מעליות פזורות בכל רחבי האניה, בתי־קפה, שתי מסעדות גדולות וכמה מזנונים, שתי בריכות שחיה, מרכז לבני הנעורים, קזינו, בארים, 170 מכונות הימורים, חדרי ועידות והרצאות. כל תאי המגורים בנויים בחלקה האחורי של האניה, ואילו סיפוני הבילוי והאוכל ממוקמים בקידמת האניה, כדי שלא יהיו שום הפרעות ורעשים למבקשים לנוח. מנועי האניה (בעוצמה של 7,425 כ"ס) תוכננו כך שכמעט ולא ישמיעו רעשים ויספגו תנודות־ים. למעשה – אין הנוסע חש כלל שהוא נמצא בים. יכול אדם להסתובב ימים בין הספונים והקומות ולא לראות את הים הכחול, אם אינו רוצה בכך. על מחלת ים אין על מה לדבר באניה המשוכללת הזאת.

"מלכת הימים" היא המלה האחרונה – נכון להיום. על שולחן השירטוט מתכננים היום את הגדולה מכולם – האניה הנורווגית "פניקס", שתהיה בת 200 אלף טונות וישוטו בה 5,000 נוסעים.

שימו לב מה מכינים כיום בשביל מפליגי הקרוזים: באניה "קוסטה ריוויירה" יש רחוב חנויות המעוצב בדיוק כמו ויה ונטו, רחוב חנויות הפאר המפורסם של רומא.

באניה "נורווגיה" יש שני סיפונים, שאחד מהם מעוצב כמו השדרה החמישית בניו־יורק והשני כמו "שאנז אליזה" בפאריס.

האניות הגדולות מציעות היום לתייר בידור של 24 שעות ביממה, מזנונים ומסעדות פתוחות ללא הפסקה, קזינו, חדרים המצויידים במכשירי טלוויזיה צבעונית, מכשירי וידיאו עם שידורי טלוויזיה ותכניות וידיאו, המשודרות מתוך האניה לכל המפליגים. באחת האניות מתוכננת מערכת מחשבים מיוחדת – בכל תא יהיה מסוף, שבעזרתו יוכל הנוסע להזמין לעצמו ארוחות לתא, סיורים נוספים, לעשות קניות בחנויות האניה וילדיו יוכלו להעביר את הזמן במשחקי מחשב.

אפשר ילדים: דאגה מיוחדת למפליגים הצעירים כדי שייהנו ולא יפריעו להוריהם לעשות חיים. בארה"ב יש כבר מקצוע מיוחד באניות הסיור – "יועצי ילדים" ובאחת האניות מציבים מטפלות מיומנות מאנגליה כדי לטפל בזאטוטים.

ענף מיוחד הן אניות הסיור הקטנות, האקסלוסיוויות. "אלת הים" היא אניה כזו שהפליגה באחרונה בהפלגת בכורה ועל סיפונה לא יותר מ־116 נוסעים. זו אניה נורווגית שהוחכרה לזמן ארוך לחברת הספנות הבריטית רבת המוניטין קונארד. תמורת 500 לישט ליום – מקבל הנוסע תא שהוא סוויטה של מלון ובה כמה חדרים, כל המשקאות חינם (כלול במחיר), 5 ארוחות ביום ברמה של מסעדת פאר צרפתית, דאגה מיוחדת לרווחת הנוסעים ולשקט ורוגע – אין הודעות ברמקולים, אין פעילויות מאורגנות רעשניות.

לעומת זה מסדרים למפליג פגישה עם חברים או משפחה בחוף ורושמים אותו כחבר כבוד במועדוני גולף או ספורט אחרים בחופים שם עוגנת האניה. מיד אחרי העגינה הוא יכול לבוא למועדון כזה (בנמלי הים התיכון, בריוויירות הצרפתית והאיטלקית) ולשחק כאוות נפשו.

על פי הכלל שאין אתר תיירות בעולם, ולו הנידח ביותר, שלא תמצא בו ישראלי – כך גם באניות הקרוז. סיורי קרוז בים התיכון מיוצגות היטב בארץ. בקווי חברת אפירוטיקי, יכול הישראלי להפליג לתורכיה, מצרים, יוון, ונציה, דוברובניק, סיציליה, סרדיניה. "ממנו קוי נוסעים" תיקח אתכם לנמלי הים התיכון, עם מכוניתכם, בשתי האניות "סילוור פלומה" ו"פלומה". נתיבים אחרים בים התיכון מציעה חברת מלחי.

ב"אופיר טורס" הקימו מחלקה מיוחדת לאניות קרוז. מנכ"ל "אופיר טורס", בועז וקסמן מוסר, כי כמה מאות ישראלים מפליגים מדי שנה באניות שחברתו מייצגת להפלגות קרוז בים התיכון, בסקנדינוויה ובאיים הקריביים: המחירים נעים בין 100 דולר ליום ל־220 דולר ליום ובמחיר הזה מקבל התייר תא ו־5 ארוחות ביום פלוס מיכמני הבידור של האניה. ברור שהתייר צריך להגיע להפלגות שאינן יוצאות מחיפה, וכרטיס טיסה למיאמי עולה כמובן כסף.

בעולם מתפתחים כיום ענפי־משנה של קרוזים יחודיים, כמו הפלגה לשומרי משקל או לחובבי מוסיקה או לשחקני ברידג'. "אופיר טורס" מייצגת, בין היתר, את חברת "קרניוול קרוז ליינז", המקיימת הפלגות לאיים הקריביים ולמפרץ מקסיקו. כמה מאתרי התיירות והנפש בדרך – מרטיניק, ברבדוס, איי הבתולה.

החברה הגרמנית "פטר ויילמאן" מפעילה את האניה "נסיכת הדנובה", המקיימת קו הפלגה מיוחד לאורך נהר הדנובה באוסטריה ובהונגריה. חברה יוונית מקיימת הפלגות באיי יוון באניה "ויקינג סטאר". 7 ימים במיקונוס, סנטוריני ואיים אחרים בים האגאי. המחיר – 795 או 954 דולר ל־7 ימים, תלוי בתא. ■

...בשביל מפליגי הקרוזים: ...ת המעוצב בדיוק כמו ויא ...רסם של רומא ■ באניה ...להם מעוצב כמו השדרה ..."שאנז אליזה" בפארים.

מרדכי אלקו

העצות של לוי יצחק

לפני הקנייה – בדוק מי המוכר

חוקר השווקים ושמאי הרכב לוי יצחק, נותן לך טיפ: "לפני שאתם מתעניינים בטיב המכונית המשומשת המוצעת למכירה, מוטב שתבדקו תחילה מיהו המוכר, כדי שהעיסקה שתעשו, תהיה כריקימא ולא עורבא פרחו".

ומוסיף לוי יצחק: "היו כבר דברים מעולם, שאנשים קנו מכונית כמו חתול בשק ולאחר מכן התברר להם שקנו מכונית גנובה והפסידו את הכסף שהועידו לרכישת מכונית".

הבדיקה הראשונית שיש לבצע על פי המלצתו: האם יש התאמה בין הרישומים של תעודת הזהות של המוכר לבין רשיון הרכב ותעודת הביטוח, שהוא מציג לכם. אם אין התאמה כזאת – סביר להניח שהמוכר אינו בעל המכונית, אלא סוחר מוסווה, או גנב, המחפש "פריירים", למכור להם סחורה במחיר קוסם של "מציאה" ממש...

אם המוכר עמד במבחן שתי הבדיקות הראשונות, אפשר לגשת לבדיקת המכונית עצמה.

כיצד בודקים, מכונית גם אם אינכם מומחים מקצועיים?

★ מרכב וצבע: התרחקו מהמכונית ובדקו אם תוזרות קרני השמש מהצבע. "גלים" בצבע – מצביעים על תיקוני פחחות. בדקו את מקומות החיבור של השמשות הקדמית והאחורית לגוף המכונית. סימני חלודה במקומות אלה, הם סימן רע.

★ פנים הרכב: מראה ריפודי לוח השעונים, הגג והמושבים. האם הם מקוריים, חדשים, משוקמים, או בלויים. מראה הדוושות: אם הגומיות של הדוושות שחוקות מאוד או חדשות לגמרי – יש לבדוק את הסיבה לכך.

★ בדיקת שילדה: פותחים את המכסים, הקדמי והאחורי, ומחפשים אם יש סימנים בולטים לתיקונים. בודקים אם המרחק בין מרכז צירי הגלגלים בצד הימני זהה למרחק שבין מרכז צירי הגלגלים שבצד השמאלי.

★ מבחן דרך: מבחן לנסיעה קצרה לחמום המנוע, מראה האם המנוע עייף, רועש, או חורק, יציבות ההגה, מצב המצמד והבלמים. לעצור את המכונית לאחר הנסיעה הקצרה ולפני הדממת המנוע. לבדוק את צבע פליטת הגזים מהמפלט. צבע כחול – סימן שהמכונית "אוכלת" שמן. דממו את המנוע והניחו נייר לבן על הארץ מתחת למנוע המכונית. "נזילות" כתמי שמן מרובים וצבעיהם על הנייר, יספרו לכם על מצב המנוע.

בכל מקרה, גם אם המכונית תיראה במצב סביר לאחר בדיקה יסודית ומקפת, שערכתם בעצמכם –רצוי לקחת אותה לבדיקה במכון מוסמך. אולי שם יתגלו פגמים נסתרים, שלא נראו בבדיקה הרגילה שערכתם.

אם החלטתם לרכוש את המכונית אל תתעצלו, ולפני חתימת זכרון־דברים, גשו למשרד הרישוי, לברר אם אין שעבוד או עיקול על המכונית. ■

שיטת הניקוד פועלת?

בעקבות הכתבה "החטא ועונשו" על קורס לנהיגה נכונה ל"צוברי נקודות", שלח לנו הקורא יעקב אלקלעי מנתניה העתקי התכתבותו בנדון. נראה לנו כי יש בכך עניין לציבור הנהגים, למרות העובדה שההתכתבות היתה לפני זמן מה.

לכבוד הממונה על ההסברה ויחסי ציבור,
משרד התחבורה, ירושלים.
הנדון: שיטת הניקוד.

א.נ.,

זה עתה סיימתי את הקורס המתקן (נהיגה מונעת) לצוברי נקודות (עבריייני תנועה). בסיום הקורס קיבלנו תעודה המאשרת סיום הקורס וכן פנקס קטן של חוקי תנועה נבחרים. על כריכתו האחורית של הפנקס מעודדים את הנהגים לכתוב לכם הערות.

אני רוצה להעיר בשני נושאים:

1. חוקי שיטת הניקוד; 2. הודעות לנהגים על הנקודות שצברו.

1. במהלך הקורס שמעתי שלושה מדריכים (מורים). כל אחד מהם מסר מידע שונה על שיטת הניקוד. גם בפנקס הקטן, הניסוח בנושא זה אינו בהיר דיו ולא ברור אם תוך שנתיים נמחקות כל הנקודות שצברת, או, מכל עבירה שבגינה צברת נקודות "מושכים" שנתיים. מן הראוי היה להבהיר סעיפים אלו לציבור הנהגים, ובעיקר, לשלוח את המדריכים להשתלם בנושא, ע"מ שימסרו לחניכים מידע אחיד.

2. בנושא הודעות לנהגים כתבתי מכתב למשרד הרישוי, ווזמנתי לשיחה עם מר אמנון הדר. הוא לא שכנעני מכל וכל. עיקר טענתו היתה שלא נאמר בחוק שחייבים להודיע לנהג. הסתתרות כזו אחרי נימוק מסוג זה מזכירה משטרים מסויימים שאינם מקובלים במדינת ישראל.

במקביל למכתב זה אני כותב לשר התחבורה ומבקשו לפעול לתיקון הליקוי.

והרי טענותי:

1. לא יתכן שבמדינה דמוקרטית לא יודיעו לאזרח על חובותיו (זכויותיו – ניחא) כשם שמודיעים לי על חובי למס הכנסה, על הזמנה למשפט, על משיכת יתר בבנק, כך חובה להודיע לכל נהג על מספר הנקודות לחובתו.

2. יפסיק כרטיסו של הנהג להיות חסוי־סמוי.

3. נימוקים של "אין כח אדם" או של "כמות עצומה של נהגים שיש להודיע להם" אינם תופסים בעידן המחשב.

4. מורי־מדריכי הקורס מודעים לכך ומודים שיש פגם באי־ההודעה, אך כולם מכריזים בפה מלא שמשרד התחבורה עושה מאמץ עצום לשנות את פני הדברים. האמנם?

אם לממונה על ההסברה ויחסי ציבור במשרד התחבורה יש השפעה בנדון, אבקשכם בכל לשון של בקשה לזרז תיקון עוולה נוראה זו, ולו רק לשם שיפור תדמיתה הדמוקרטית של מדינת ישראל.

עד כאן – מכתבו של מר אלקלעי לממונה על יחסי הציבור במשרד התחבורה.

להלן מכתב נוסף של מר אלקלעי לשר התחבורה, מר חיים קורפו.

א.נ.,

זה עתה סיימתי קורס נהיגה מונעת, אליו הוזמנתי ע"י רשות הרישוי.

כידוע לכבודו, אין מודיעים לנהג על הנקודות שצבר. עם תשלום הקנס, או פסק דין שופט, רושם המחשב בכרטיסו (הסמוי?) של הנהג נקודות חובה. אין הנהג יודע כמה נקודות צבר, וזה מתברר לו לפתע, כשהוא מוזמן לקחת חלק בקורס. חושבני, שיש באקט זה, של אי הודעה לנהג; פגיעה בזכויות הפרט, ופגם במינהל תקין.

התרעתי על כך במכתב לרשות הרישוי, והוזמנתי לשיחה עם מר אמנון הדר, שלא הצליח לשכנעני מכל וכל. אחד הנימוקים שלו היה, שבחוק לא כתוב שצריך להודיע לנהג. אין זה נימוק משכנע והמשתמשים בו מזכירים משטרים שאינם מקובלים במדינה דמוקרטית. גם הנימוק שרבים הנהגים שלהם יש להודיע, אינו תופס בעידן המחשב. אגב, המורים בקורס עושים את כל המאמצים להעביר את החומר בצורה עניינית ומושכת, אך אין הם תמימי דעים בעניין שיטת הניקוד (הפרטים הטכניים) וכל מדריך משמיע את התיאוריה הפרטית שלו. מן הראוי היה להעבירם השתלמות בפרטים הטכניים של השיטה וימסרו לחניכים מידע אחיד.

מורי הקורס, הודו שאי־הודעה לנהגים זה פגם, אך ידוע להם שמשרד התחבורה עושה מאמצים לתקן את העיוות. האמנם? אודה לך מאוד, אם תזרז תיקון עוולה זו, ולו גם לשיפור התדמית הדמוקרטית של מדינת ישראל.

והתשובה שקיבל הכותב מלשכת שר התחבורה:

משרדנו דאג להוציא חוברת שהופצה בציבור בנושא וכן הודעות בעתונות.

את הדו"חות מגישה המשטרה ואנו מקווים שנוכל לשכנע את המשטרה בצורך לציין על טופס העבירה גם את מספר הנקודות שירשמו לחובת מקבל הדו"ח.

בברכה,
ישראל סטרנק, עוזר השר

■ מכונית מרוץ חדשה, רנו 21, בעל מנוע טורבו 2000 סמ"ק (משמאל), עברה בראשית החודש מבחן מהירות, בנהיגה על משטח קרח בצפון שוודיה, והגיעה למהירות של 251 קמ"ש. מחירה של המכונית בישראל כ־150 אלף ש"ח, כולל מסים. היבואן, אריה קרסו, מחבה לטלפון הראשון.

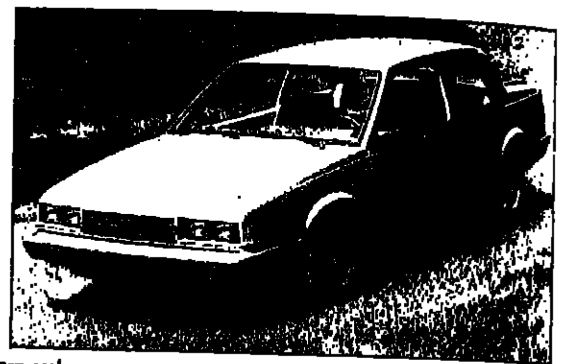

שברולט סלבריטי, שנעדרה מהארץ בדגמי 87' – חוזרת אליה ב־88'. חברת יאו גלוברג, יבואנית מכוניות שברולט, הזמינה אצל היצרן האמריקני רק 50 מכוניות מדגם החדש, כדי לממש את "דופק" השוק. התגובה היתה מהירה ומפתיעה: כ־30 מאותן מכוניות יוקרה נחטפו, רובן על ידי עורכי־דין, שבחרו בה כמכונית סטאטוס". כל מה שאתם יכולים להעלות על הדעת יש בה. נפח מנוע 2800 סמ"ק מחיר: 93,500 שקל, כולל מע"מ.

מדגמי ה"גאלאנט" של מיצובישי.

ה"גאלאנט" של מיצובישי בארץ – רק מדגמי 89'

דגמים ראשונים של מכוניות הנוסעים הפרטיות גאלאנט 1600 ו־1800 סמ"ק של מיצובישי, שנבחרו למכוניות השנה ביפאן לשנת 1987/8, יגיעו כעוד חודשיים לארץ, לבדיקת משרד התחבורה, לקראת אישור שיווקם בארץ בקיץ 88' וכדגמי 89'.

מנכ"ל חברת כל־מוטור, ד"ר שמואל חרל"פ, יבואן מכוניות מיצובישי, אמר שבשלב זה לא ניתן לקבוע אפילו מחירים משוערים למכוניות שיימכרו בארץ. באשר לטיב המכונית – הוסיף ד"ר חרל"פ: "מדובר במכונית יפאנית מעולם אחר, שתימכר כאן בתנאים מפתיעים. נציע לציבור בארץ מכוניות במחיר ואיכות, המסוגלות להתמודד עם המתחרים שלנו".

האנלאנט, בעלת נפח מנוע 1600 סמ"ק, תיובא לארץ בשתי גירסאות: תיבת 5 הילוכים ידנית ותיבת הילוכים אוטומטית בעלת 4 מהירויות. צריכת הדלק הממוצעת שלה, כך מבטיח היבואן: כ־13 ק"מ לליטר.

בגאלאנט 1800 סמ"ק תהיה תיבת הילוכים אוטומטית וצריכת דלק הממוצעת תנוע בסביבות 12 ק"מ לליטר.

החודש החלה כל־מוטור למכור בארץ מכוניות מיצובישי ראשונות מדגמים אחרים, ששיווקם בארץ אושר רק בחודש שעבר. רוב הסוגים שאושרו הם מסחריים. ממכוניות נוסעים פרטיות, אושרה עד כה לשיווק בארץ רק הסטיישן G.L. 1600 סמ"ק. מחירה, כולל מע"מ – 31,570 שקל.

קאונטרי קלאב אזור
רח' ז'בוטינסקי, אזור
טל. 03-5561145/6/7
נופש משפחתי כל עונות השנה
מבצע הנחה 10% למנויי חודש עד שושן פורים (4.3.88) טל' 03-5561145/6/7.
★ בריכה 29°C וחלל 30°C (ייחודי)
★ מועדון ספורט, מגרשי טניס וכדורסל
★ סאונות וחדר כושר

ספרית מעריב
חדש
הופיע
בוג ז'ארגאל
מאת: ויקטור הוגו
תרגום: אביטל ענבר
סיפור מרד העבדים כאי האיטי בעיצומה של תקופת המהפכה הצרפתית, תיאור קורותיהם של שלושה הנקלעים למערבולת. סיפור אהבה וחברות ללא דומי. סיפור של אצילות הנפש ושל הגבורה, מול הרוע, השפלות ואכזריות הסביבה.
בקש בחנויות ובספרית מעריב
ת"א, דרך פ"ת 72א', טל. 03-332211
חיפה: בן־יהודה 29, טל. 04-523609
באר־שבע: קק"ל 90, טל. 057-74850

קמרה אובסקורה
בית הספר לאמנות
החלה ההרשמה לשנת הלימודים 9/88
ללימודים מלאים וחלקיים במגמות: צילום, וידאו וקולנוע. (תחילת הלימודים אוקטובר 88')
החלה ההרשמה לסמסטר אביב 88'
ללימודים חלקיים וקורסים בנושאים:
צילום - מבוא א', מבוא ב' ופרוייקטים מתקדמים.
קולנוע - הומור, מין ואלימות בקולנוע - הרצאות והקרנות סרטים.
וידאו - מבוא א', עריכה (בסיסית), עריכה A/B ROLL
(תחילת הלימודים מרץ 88)
ההרשמה בימים אלה.
תל-אביב: אלנבי 57, טל': 298191, 03-298291.
חיפה: הנביאים 13, טל': 662773, 04-666695.

מכוניות בסאלון

פעם בשנתיים נערך סאלון מכוניות ליד אצטדיון הייזל בבריסל (כן, המקום הידוע לשימצה מאז ההתפרעות הנוראה של אוהדי הכדורגל). כתבנו היה שם וראה את החידושים לשנת 1988. יש.

כתב וצילם:
רוני מנדלבאום, בריסל

אחר שהנסיך אלברט חונך את הסאלון ה־68 למכוניות, אופנועים ואופניים, כולם יורדים לחפש מה חדש. בסאלון מכוניות תמיד יש משהו חדש. סאלון בריסל נערך פעם בשנתיים, בחודש ינואר. הזדמנות אחרונה למי ש"פיספס" את תערוכות הרכב הקודמות, בז'נווה ובפרנקפורט.

מודלים חדשים שציפינו למצוא בהייזל (כן, על־ייד אותו אצטדיון כדורגל מקולל...) לא הופיעו: סידרת ה־5 החדשה של ב.מ.וו. אמורה להופיע בז'נווה בעוד כשלושה חודשים. פיאט טיפו, יורשת הריטמו והמתחרה האיטלקית לגולף, אמורה להופיע בתצוגה עצמאית של פיאט, בטורינו. אבל לשמחת כולם, יש בכל־זאת מספר חידושים מעניינים.

VOLVO 480 TURBO עשתה את כל הדרך ממפעלי וולבו בהולנד עד הייזל, כדי לתת תשובה לעיתונאי הרכב האירופיים שהתעללו במודל הקודם, ללא הטורבו: "מכונית נפלאה ללא מנוע", כתבו. עמיתי הבלגי זק בתר סיפר לי, לאחר נסיעת מבחן בוולבו החדשה, כי הוא משוכנע שזו אחת המכוניות האירופיות הטובות ביותר עד היום. "המהנדסים ההולנדיים התאימו היטב מגדש טורבו קטן למנוע ארבעת הצילינדרים, בן 1,721 סמ"ק, הידוע מתוצרת רנו – ונתנו לו חיים חדשים. המגדש, מקורר במים, מוסיף סך־הכל 11 כ"ס ל־109 הקיימים, אך מעלה בצורה יוצאת מגדר הרגיל את היכולת לנצל מנוע מעולה זה. בשל מימדיו הקטנים של המגדש, לא מורגשת אותה 'השהיית טורבו' מפורסמת. יש לך הרגשה שאתה נוהג במכונית רגילה וחזקה". סוף ציטוט.

וולבו, העדיפו אם כך את הנוחות, על פני הכוח המתפרץ המאפיין מכוניות טורבו בדרך־כלל, ומנעים מהמנוע עומסים מיותרים.

גם כך הביצועים מרשימים: 120 כ"ס; זינוק מ־0 ל־100 קמ"ש ב־9 שניות; מהירות מירבית 200 קמ"ש. מבחינה חיצונית, השינויים שנערכו לקראת המנוע החזק יותר הם: ספויילר קדמי נמוך יותר ופגושים בצבע זהה לצבע המכונית. בלי צעצועים וניקלים מיותרים.

מראה כללי של סאלון המכוניות בבריסל

כבר אמרנו כי המנוע של וולבו־480־טורבו נגזר ממנוע 1,721 סמ"ק מתוצרת רנו הצרפתית. זאת הפעם הראשונה שמרכיבים מגדש "טורבו" על מנוע זה. האם ניתן להסיק מכך, כי בעתיד נראה גירסה "קטנה" של רנו 21 טורבו (שכיום מונע במנוע 1995 סמ"ק טורבו...)? או, האם רנו 5 ג'י.טי. טורבו תקבל מנוע גדול? עד שנקבל תשובה לשאלות אלו, בחברת רנו הכינו לנו הפתעות:

הפתעה ראשונה – RENAULT ESPACE העתירנית, עם הנעה קבועה לכל ארבעת גלגליה (4X4). הגירסה החדשה מכונה ESPACE QUADRA ורומזת בבירור על מערכת ההנעה הכפולה.

אם נתייחס לסיטרואן CITROEN VISA 4X4 אלף הבריכות כאל גירסת מירוצים מיוחדת, הרי שהקוואדרה היא המכונית הצרפתית הראשונה (סוף סוף...) המאפשרת ללקוחותיה את היתרונות הרבים של ההנעה הכפולה. מערכת זאת, שפותחה עבור רנו במפעל הבת MATRA היא אולטרא־מודרנית:

גל ההינע (קרדן), אינו עשוי פלדה, כרגיל, אלא חומרים הבאים ישירות מתעשיית החלל: רבלר וסיבי פחמן. משקלו הכולל של הגל – 6.8 ק"ג. ללא מתחרים. המערכת עצמה היא ללא דיפרנציאל מרכזי ולכן הדיפרנציאל האחורי הוא מסוג "נוזל צמיגי", המתאים את עצמו אוטומטית לכל עומס. כמו הסינכרו של פולקסווגן. למכונית החדשה פותחו במיוחד צמיגים חדשים על־ידי חברת

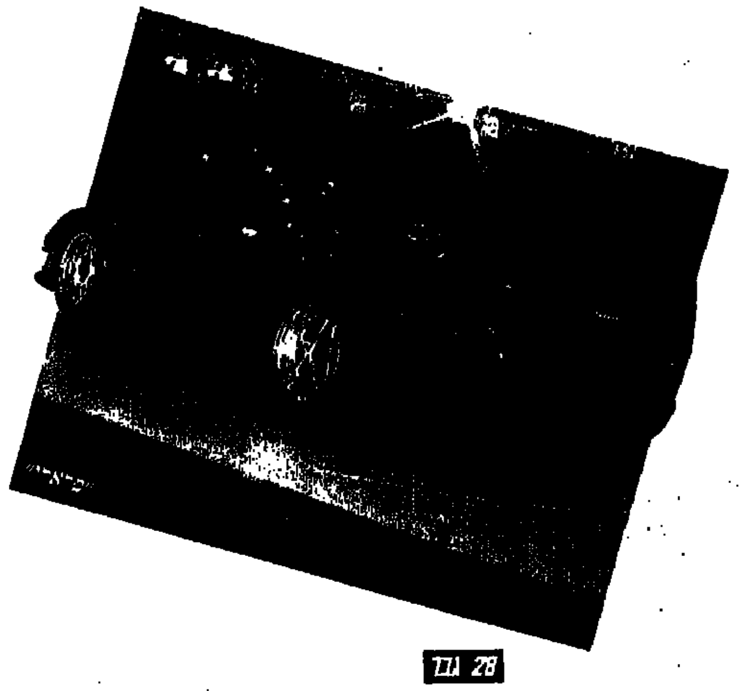

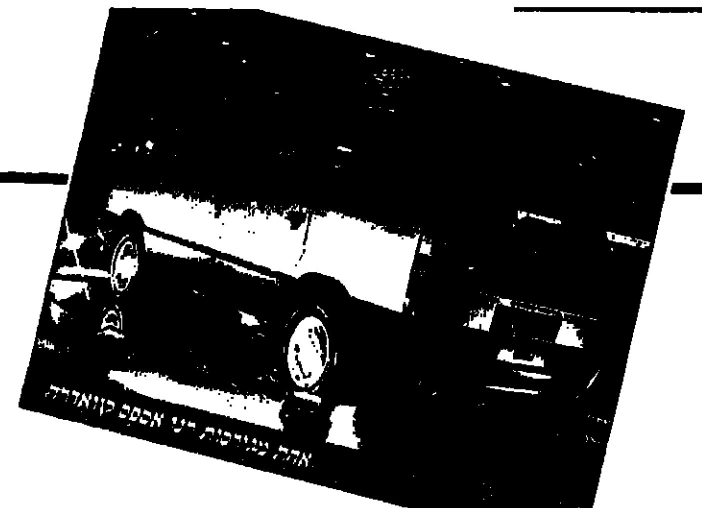

אחת מגירסות רנו אספס קוואדרה

מישלין, המכונים MXT־4 והמתאימים לכל סוגי הדרך. ההנעה הכפולה תהייה בקרוב אופציה לכל דגמי האספס, החל מגירסת הדיזל וכלה בגירסת ה־2,000 הזרקה. כדי להתאים את האספס לתדמית החדשה, נערכו גם מספר שינויים קוסמטיים למרכב. הבולט בהם הוא הרמיון הרב של החלק הקדמי לזה של רנו 25 היוקרתית.

איתות משמעותי לכיוון שוק המכוניות העתידי שולחת גירסת RENAULT 5 BACCARA . זה רנו סופר 5, גירסה II, עם מקסימום אביזרים: שטיחים מקיר לקיר; ריפוד עור מלאכותי; חישמול מוחלט של כל מה שרק אפשר – נעילת דלתות מרכזית בשלט־רחוק, חלונות חשמליים, כסאות מתחממים, מראות צד חשמליות ומתחממות, חלון קדמי ואחורי מתחממים – הכל מכל.

"האנשים חוטפים את הבאקארה", אומר מנהל השיווק של רנו־בלגיה. "אנחנו חושבים שב'עידן העירוני' יש מקום למכונית קטנה סופר־מאובזרת שכזאת. והציבור מגיב היטב". באקארה מוצעת בשני דגמים, 1,721 סמ"ק 5 הילוכים ו־1,397 סמ"ק אוטומטית. בבלגיה היא עולה כ־14,000 דולר, לפני המיסים!

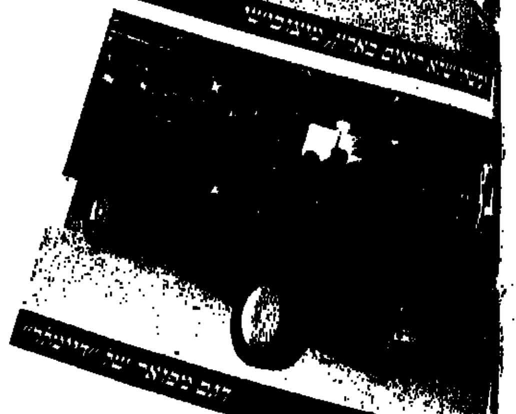

באיזור החידושים מצרפת יש סוף־סוף גירסה אוטמטית של 405 PEUGEOT. באירופה נבחרה לא מכבר ה־405 של פז'ו כ"מכונית השנה". ה־405 מוצעת עם תיבת הילוכים אוטמטית, בשתי גירסות: GR ו־SRI. זאת בדיוק אותה תיבה (ZF P4) בת ארבעה הילוכים קדמיים, המורכבת בהצלחה רבה גם ב־305, 205 ו־309.

סביר למדי כי ה־405 האוטומטית תהייה החל מאפריל אחת המכוניות הנמכרות ביותר בישראל. בפז'ו בסאלון לחשו הציפורים גם על גירסת סטיישן קרובה ואף אל גירסת 4X4, שייצאו בקרוב לשוק המקבל באהדה רבה את ה־405.

היו בסאלון בריסל עוד כמה דברים חדשים, שאינם נוגעים לנו ישירות, משום שלא נראה אותם בישראל. לדוגמה:

■ TOYOTA הציגה גירסות 4X4 של סליקה וקרמי;
■ OPEL הציגה טורבו־דיזל לקורסה הקטנה;
■ MAZDA הציגה את FESTIVA הקטנה, שתשווק רק בארצות הברית, ברשת השיווק של פורד;
■ תצוגת בכורה אירופית ערכה גם BUICK REGAL החדשה, מנוע V6, 2,800 סמ"ק, 130 כוחות סוס. אותה אולי נראה בארץ.

בסיכומו של דבר, הסאלון של בריסל הציג לא־מעט חידושים. נראה כי תעשיית הרכב העולמית פורחת, אף אחד לא מדבר על משברים, פיטורים או הפסדים. יותר ויותר יצרנים הופכים לייצרני אלקטרוניקה מתוחכמת, HI-TEC. לכולם יש גירסות 4X4 ומערכות נגד נעילת בלמים בבלימת חירום, ABS. נראה שזה כיוון המכוניות לשנות ה־2000. ■

ת ש ב ץ ל ע נ י י ן

תשבץ מספר 67

מאוזן:
1) רשת גדולה שפורשים על־פני המים, לצוד בה דגים; 4) בעל חיים ממשפחת העכבישים שבקצה זנבו עוקץ ארסי; 6) אחת ממכות מצרים; 8) באופן נקי ביותר; 11) מוסר השכל; 12) נער שמלאו לו שלוש־עשרה; 15) מי שלא נימול; 16) זרבובית; 19) נאר; 20) ירח, לבנה; 22) צמחים הגדלים כר ומשמשים למרעה; 24) יצירה בעלת תוכן מכרת; 25) קופסה לעטים ולעפרונות; 27) צהבע משמאל לימין; 28) מושב בגליל העליון, ליד קיבוץ יראון.

מאונך:
1) נגר; 2) שיר לכת; 3) תמידי, הבא לעתים קרובות; 4) שולט בכוח הזרוע, טירן; 5) צעיף של נשים; 7) סיום של ספר, אפילוג; 9) כלי המשמש בחקלאות; 10) ענן; 13) באיזה זמן; 14) נהר בדרום־אפריקה; 17) מרינה באירופה; 18) החלק המחודד של כדור יריה; 19) צמח שבגופו מיץ חלבי; 20) גלנטריה; 21) שכונה ירושלמית; 23) המחאה; 26) נטף, נזל.

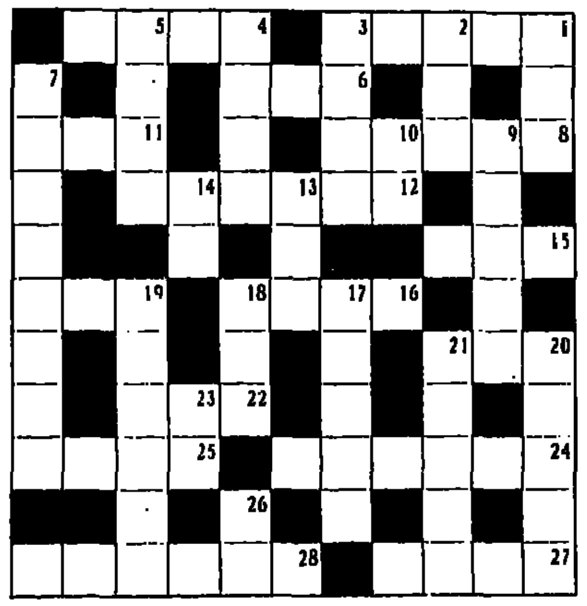

פתרון תשבץ מס' 65

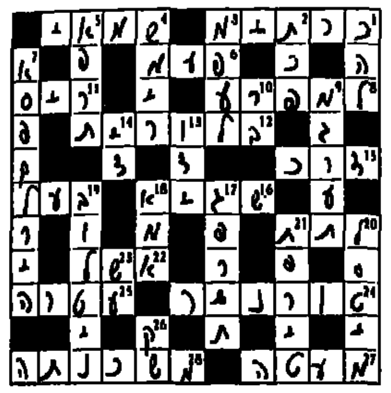

זכו בפרסים: שמעיה קימל, תל־יוסף; מיקי ירחי, כרמיאל; אסתר זיוון, קיבוץ סער; דב פיינשטיין, ירושלים; יהודית ווסמן, רגבה, ד.נ.אשרת; קלרה הלל, אור־יהודה; מלי ג'יניאו, פתח־תקווה.

הערה: מעטפות שלא יצויין על גביהן מספר התשבץ – לא ישתתפו בהגרלה.

הפתרונות צריכים להגיע עד יום רביעי, 2 במרץ, עם ציון מספר התשבץ על המעטפה, אל: "תשבץ גבר לעניין" "מעריב", ת.ד. 20010, תל־אביב 61200. הפתרונות יתפרסמו בעוד שבועיים. בין הפותרים נכונה יוגרלו 5 תקליטים מתנת "הד־ארצי" ו–2 ספרים מתנת "ספרית־מעריב".

אהרן כהן

ז"ל שנים ללוי את פרי בע"מ
הזנון וייצור מכשירים לפיתוח הגוף
אלכסנדר ינאי 29, סגולה, פתח־תקוה, טלפון: 03-915551, 912506.

לוי את פרי בע"מ
זר ברכות לרגל ח"י שנים
והמשך שיתוף פעולה פורה
גלונומטה –
ציפוי מתכות בע"מ
ליטוש מתכות
הרכב 9, תל־אביב,
טל' 03-337260

לטל לוי את פרי בע"מ
זר ברכות לרגל ח"י שנים
המשך שגשוג ופריחה
עד 120 שנה
אפרים למקה – סוכנויות לביטוח בע"מ, פרישמן 38, תל־אביב, טל' 03-244686 241217/8
חנה ואפרים למקה – רח' שטרן 4, פתח־תקוה

ללוי את פרי וזנון
ברכות חמות
לרגל חי השנים
אגו טריפ
מועדון לבריאות הגוף
כפר שמריהו, טל. 052-78281

לוי את פרי בע"מ
פרי משה וחנן אפשטיין
זר ברכות לרגל ח"י השנים
יוסף קופיטו ושות' – אספקה טכנית
נחלת בנימין 161 תל־אביב
טל: 826149, 03-829390

לוי את פרי בע"מ
חיפשתי וחקרתי שתי וערב
ומצאתי בכם את
המיכשור הכי מאסיבי והכי יעיל
אלכס גרובר
ממכון שמשון נתניה
שמואל הנציב 22, נתניה,
טל' 053-24908

ללוי את פרי בע"מ
ברכות לח"י פעילות
א. רינגל
מפעלי מתכת בע"מ
רמלה, טל. 08-228175

5 שנים
למועדון הספורט
– בית יהודי בסרביה
בני אפרים 228, תל־אביב,
טלפון: 03-496193

למועדון הספורט –
בית יהודי בסרביה
הצלחה ושגשוג
בהמשך הדרך
מאחלים:
איקידו – ת"א
רח' נחמני 39, טל: 611368

לארנון
ברכות להמשך הדרך
תוך שיתוף פעולה פורה
שדה ראובן
וכל עובדי המשרד
כפר סבא

למועדון הספורט בית יהודי בסרביה
עלו והצליחו
מאחלים: **שומוביץ בע"מ**
חומרי בניין, טרקטורים ומשאיות
דרך קרית־שאול 20 ת"א, טל. 497495, 496913

למועדון הספורט –
בית יהודי בסרביה
ברכות להמשך הדרך
מאחלים:
אביטל סוכנות לביטוח בע"מ
שד' יהודית 8, תל־אביב, טל. 335144/5/6

למועדון הספורט –
בית יהודי בסרביה
המשך עבודה פוריה
עלו והצליחו!
מאחלים:
אלקטרו קארד 1983 בע"מ
יצרני כרטיסי זיהוי, כרטיסי עובד,
כרטיסים ממוחשבים והדפסות משי
ז'בוטינסקי 65 ת"א, טל: 5461541, 5462330

למועדון הספורט –
בית יהודי בסרביה
ברכות להמשך הדרך
מאחלים: **קאר – מוצרי ספורט**
דן משה – יצרני חדרי כושר
שביל המפעל 4 ת"א, טל. 810452, 820511

למועדון הספורט –
בית יהודי בסרביה
אתכם ביד אחת
להצלחה ושגשוג
מאחלים: **P.C. פלוס**
מרכז תואמי I.B.M
מרמורק 21 ת"א
טל: 226380